Ն. 840 — 1888 ՄԱՐՏ 9 ՉԱՐՇԷՆՊԻՀ — 1305 ՐԷՃԷՊ 9 — ՑԷՕՐՑԻՒՆՃԻ ՍԷՆԷ

ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

40 ՓԱՐԱ — 40 ՓԱՐԱ

ԱՊՕՆԷ ՇԻՐԱԹԼԱՐԸ

	12 այլըք	6 այլըք	3 այլըք
ՍԹԱՄՊՕԼ	200 ղչ.	105 ղչ.	55 ղչ.
ԹԱՇՐԱ	240 »	125 »	

Մէճմուասը 20 ղրուշտան

ՊՕԼԻԹԻՔԻՅԷ ՄԻԼԼԻՅԷ ԹԻՃԱՐԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ՅԷՎՄԻ ՂԱԶԷԹԱ

ԻԼԱՆԱԹ ՇԻՐԱԹԼԱՐԸ

Իլկի, ընկի վէ ծինկի սահիֆէ սաթըրը ղրշ. 6
Ճիւնճիւ սահիֆէ 11ի 10ր. հս. » 3
Մէքթուպը նաֆիսըն սահիպլէրի մէհանէսի գապուլ օլունմազ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ իատէ օլունմազ տըր.

Իտարէխանէսի, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ Նումերօ 20 Ճիվէլէկեան մաթպաասընտա տըր ։ Քեաղըտի մէվատտ հագգընտա կաղըթանըն սահիպ վէ միւտիրի ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆա միւրաճաաթ օլունա ։

ԻԹԱՏԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

Սթամպօլ, Ղալաթա վէ Պէյօղլու Թագսիմլէրինտէ միւվէզզիմից վասըթասըյլա կազէթալարընը ալմագտա օլան ապօնէլէրիմիզտէն հէր քիմ՝ սէմթինին ուզագլըղընա կէօրէ նիհայէթ աքշամ սաաթ 12յէ գատար կիւնլիւք կազէթասընը ալմայըպ տա եա սաաթ 12տէն սօնրա եախօտ էրթէսի կիւնիւ միւվէզզիմից կէթիրիր իսէ, գապուլ էյլէմէյիպ բէտտ իթմէսինի, վէ քէյֆիյէթի իտարէ սաթըր պիր մէքթուպլա մաթպաամըզա իշար էյլէմէսինի ըճա իտէրիզ։

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

ԻՄՓԷՐԱԹՕՐ ԿԻՅՕՄԸՆ ՎԷՖԱԹԸ ՎԷ ՎԷԼԻԱՀՏԸՆ ԻՄՓԷՐԱԹՕՐ ԻԼԱՆ ՕԼՈՒՆՄԱՍԸ

Իթալիա վէլիահտը Պէրլինէ միւթէվէճճիհէն Ռօմատան հարէքէթ էյլէտիկի, Իթալիա գրալ վէ գրալիչասընըն խաթթը տէսթլէրի իլէ մուհարրէր վէ Ալէմանիա իմփէրաթօր վէ իմփէրաթօրիչասընա խիթապ օլան իքի նամէյի համիլ իտի։

Ռուսիա կրանտիւգլէրի՝ կէչէն բէնճշէնպիհ սապահը Պէրլինէ միւվասալէթ իտուպ, տօղրուճա Ֆօմ քիլիսէսինէ ազիմէթլէ իմփէրաթօր հիյքէլինի նաշըրը զիյարէթ իթմիշլէր տիր։

Աւսթրիա վէլիահտը Արշիտիւգ Ռօտօլֆ տախի էվվէլ մէզքիւրուն էօյլէն եագըն սաաթ կէչէրէք Պէրլինէ վիւրուտ իտուպ, վէլիահտ բրէնս Կիյօմ, բրէնս Հանրի, վէ բրէնս Ալպէրթ տը Սագս Մէյնինկէն իլէ Պատ կրանտուգասը, Պէրլին մուհաֆըզը վէ բօլիս նազըրը Թարաֆընտան իսթիգպալ օլունմըշ տըր։

10 տագիգա սօնրա Ռումանիա գրալ վէ գրալիչասը վիւրուտ իտուպ, միւշարէլէյհիմ բրէնսլէր՝ գրալիչանըն էլինի պուս իթմիշլէր, գրալ տախի բրէնսլէրի գուճագլամըշ վէ հազըր պուլունան միւթէպագիյէ սաիրէյի սէլամլամըշ տըր։ Պունլար մէյանընտա Ռումանիա սէֆարէթի մէմուրինի տախի հազըր պուլունըյօր իտի։

Միւշարէլէյհիմա գրալ վէ գրալիչա՝ օ աքշամ միւթէվէֆֆա իմփէրաթօրըն զէվճէսի իմփէրաթօրիչա Աւկուսթա Թարաֆընտան գապուլ օլունմուշլար տըր։

Ռուսիա կրանտիւգլէրի Բրուսիա բրէնսլէրինին վիզիթալարընը գապուլ իտուպ, Սագսօնիա վէ Ռումանիա գրալլարը վէ Ինկիլթէրա վէ Աւսթրիա վէլիահտլարը իլէ տէ թէաթիյի զիյարէթ իթմիշլէր տիր։

Ալէմանիա իմփէրաթօրը ճէտիտի Ֆրետէրիք հազրէթլէրի՝ կէչէն բէնճշէնպիհ սապահը ժէնէրալ Վինթէրֆիլտ վէ սէրայը իմփէրաթօրի միւշիրի գօնթ տը Բաթօյէն-Բաթօլէնպէրկի իլէ պէրապէր չալըշմըշ տըր։

Բ... կազէթասընըն գավլինճէ, իմփէրաթօր իւք կէճէյի էյի կէչիրմէյիպ եալընըզ պիր գաչ սաաթ ույումուշ տըր։ Պու ույգուսըզլըգ՝ մէրասիմը գապուլիյէթ իչիւն տույտուղու եօրկունլըղա համլ օլունմագտա տըր։

Իմփէրաթօրը միւշարէլէյհ՝ իքի տէֆա ագտը իճթիմա իտէն աղէրի մէճլիսլէրէ րիյասէթ իթմիշ տիր։

* *

Միւթէվէֆֆա իմփէրաթօրըն կէչէն ճումաա կիւնիւ իճրա օլունան ճէնազէ ալայընը կէօրմէք իւզրէ Պէրլինէ բէք չօգ էհալի կէլմիշ տիր։ Իզտիհամըն քէսրէթինէ մէպնի սօգագլարտան կիւճ հալ իլէ կէչիլէպիլիյօր, էքսէր մահալլէրտէ ճատտէլէրի աչմագ իւզրէ բօլիս իտարէսի ճէպր ու շիտտէթ գուլլանմայա մէճպուր օլմուշ տըր։

Բրէնս Պիզմարգ վէ մարէշալ Մօլթքէ՝ խաստա օլմալարը հասէպիյլէ ճէնազէ ալայընտա հազըր պուլունամամըշլար տըր։

Ճէնազէ ալայընտան էվվէլ Նօյըն մէյզուու օլարագ Ֆօմ քիլիսէսի ճիվարընտա իմփէրաթօրըն նաշըրը զիյարէթ իթմէք իւզրէ 100,000 էհալի թօփլանմըշ վէ պիր կիւն զարֆընտա անճագ 25,000 քիշի զիյարէթ իտէպիլմիշ տիր։

* *

Իմփէրաթօր Ֆրետէրիք՝ Սան-Րէմօյը Թէրք իթթիկի կիւն ֆուգարայա Թէվզի օլունմագ իւզրէ 3000 վէ չէհըրը մէզքիւրտէ պուլունան բօլիս էֆրատընըն պէհհէրինէ 50շէր ֆրանգ իհսան էյլէմիշ տիր։

Իթալիա գրալը՝ Սան-Րէմօտա իմփէրաթօր Ֆրետէրիք իլէ միւլագաթընտա չէօյլէ տէմիշ տիր.

«Սիզ բէտէրինիզի ղայպ իթտինիզ. կէրէք պէնիմ վէ կէրէք միլլէթիմին սիզին հիւզն ու քէտէրինիզէ նէ գատար իշթիրաք իթթիկիմիզի պէյան իթմէք վէ Թախթը իմփէրաթօրիյէ ճուլուսընըզը հէր քէստէն էվվէլ Թէպրիք էյլէմէք իչիւն պուրայա գատար կէլտիմ։»

Իմփէրաթօր Ֆրետէրիք՝ հէման չու աթիտէքի ճէվապը իրատ վէ իթա էյլէմիշ տիր.

«Սիզ միւքէտտէս պուլընտըղըմ պիր սըրատա նէզաքէթ կէլիյօրսընըզ։ Իքթատար վէ Թէշէպպիւսաթը վագըանըզ՝ պանա օլան միւհապպէթը ազիմէնիզէ տէլիլ տիր։ Էկէր ճէնապը Հագգ՝ պանա մուավէնէթ վէ սըհհաթիմի իատէ պույուրուր իսէ, միւհապպէթը մէզքիւրէ՝ խանէտանլարըմըզ վէ միլլէթլէրիմիզ պէյնինտէ տահա զիյատէ քէսպը գուվվէթ իտէճէք տիր։»

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍԹԱՆ

Սթանտարտըն Տէրսաատէթ մուխպիրի՝ մարտ 15 Թարիխիյլէ պէր վէճհը աթի պիր Թէլէկրաֆ քէշիտէ իթմիշ տիր.

«Ալտըղըմ մալիւմաթա կէօրէ, ճումաա էրթէսի կիւնիւ Ռուսիա սէֆիրի Մ. Նէլիտօֆ՝ Սատրազամըն նէզտինէ կիտէրէք, Պապը Ալինին Սօֆիյա կէօնտէրտիկի Նօթասան տօլայը պէյանը Թէշէքքիւր իթթիքտէն մաատա, բրէնս Ֆէրտինանտըն ղասըպլըգ սըֆաթը պատէզգին միւսատէտէ օլունտըղընտան, չիմտի Պապը Ալինին բրէնսը միւշարէլէյհի Պուլկարիստանտան Թէպիտ իթմէք իչիւն Թէտապիր իթթիխազ իթմէսի լազըմ կէլտիկինի իտա ու իլգա իթմիշ իսէ տէ, պունը հիւքիւմէթինտէն էմրի օլմադըղը ղայրը րէսմի օլարագ քէնտի պիր ֆիքրը շախսիսի մագամընտա սէօյլէտիկինի տախի իլավէ էյլէմիշ տիր։

«Սատրազամ հազրէթլէրի՝ իշպու ղայրը րէսմի Թէպլիղէ քէնտի գըյմէթը հագգիյէսինիյլէ պիթթէլագգի քէմալը նէզաքէթլէ օնա կէօրէ ճէվապ վէրմիշ տիր։»

* *

Պէրլինտէքի Վօսիշէ Ձայթունկ կազէթասընըն զանընճա կէօրէ, Ալէմանիա՝ բրէնս Ֆէրտինանտ ալէյհինտէ նէշըր պէյաննամէ հիւքիւմէթը Սէնիյէյի իգնա իթմէսիյլէ Ռուսիա լէհինէ հէր նէ քի եափըլըր իսէ եափմըշ օլտըղընտան, բրէնս Պիզմարգըն զանընճա Ալէմանիանըն վազիֆէսի պուրատա խիթամ պուլմըշ տըր։

Իմտի Պուլկար մէսէլէսինտէ Ալէմանիա՝ բէք տէ էօնէ աթըլմամազա գարար վէրմիշ օլտըղընտան, Պէրլին գապինէթօսընըն պու հարէքէթի իւզէրինէ Պուլկար մէսէլէսինին հալլ ու Թէսվիյէսի ուգտէսի Թէքէխխիւր իտէճէք օլմասը իհթիմալտէն պաիտ տէյիլ տիր։

* *

Սըրհիյէ խարէճիյէ Յարդը Բուլէլիտէ Աչէօսու Պուրկազընտա պիր նէվի պուլաշըգ իլլէթ զուհուր իտէրէք եալընըզ պիր կիւն զարֆընտա 5 քիշինին իլլէթը մէզքիւրէտէն վէֆաթ իթթիկինի խապէր ալըյօրըզ։ Խարիճիյէ նէզարէթի՝ էվվէլքի կիւն պու պապտէ Տէրսաատէթ Պուլկարիստան գարու քէթխիւտալըղընտան մալիւմաթ Թալէպ իթմիշ օլմաղլա, մէզքիւր քէթխիւտալըգ Թարաֆընտան Պուրկազա Թէլէկրաֆ քէշիտէսիյլէ մալիւմաթը սահիհէ իսթէնմիշ տիր։

* *

Սթանտարտըն վէրտիկի մալիւմաթա կէօրէ, իմփէրաթօր Կիյօմըն վէֆաթը ազիմէթինէ հասըլ օլան սուքիւնի խիթամ պուլտուգտա, իւչ միւթէֆէֆիգ տէվլէթլէրին մուվաֆագաթը միւնզամմ օլմաղըն, Ռուսիա, Ալէմանիա, Ֆրանսա վէ Թիւրքիա՝ բրէնս Ֆէրտինանտըն մէմուրիյէթի խիլաֆը ուհուտ օլտըղընա իթթիֆագ իթմիշլէրինտէն, Պուլկարիստան լիմանլարընըն պահրէն մուհասարէսի Թէքլիֆ օլունաճագ տըր։

* *

Պինպաշը Բոբոֆ մատտէսի հագգընտա Սօֆիատա տիվէր պիր բիվայէթ տէվէրան իթմէյէ պաշլայըպ, չէօյլէ քի, զապիթը միւմալէյհին ալայընտա աշի պիր սըրգաթ վուգու պուլմուշ վէ պու սըրգաթտա Բոբոֆըն հիչ մէտխալիյէթի եօգ իմիշ. Ինճէ բիյատէ ալայընըն սանտըղը գըրըլըպ, հալի օրտըը 42,000 ֆր. սըրգաթ օլունմուշ օլմաղլա, սանտըգ էմինի իլէ մուհասէպէճիսի Թէվգիֆ օլունմուշ վէ լաքին պինպաշը Բոբոֆ ալէյհինտէ հիչ պիր Թէհմէթ իթթիհամ օլունմամըշ տըր։

* *

Սօֆիատան իշար օլունտըղընա կէօրէ, Սըրպ վէ Պուլկար մուհարէպէսինտէ Մակէտօնիալը կէօնիւլլիւլէր գումանտանըլըգ իթմիշ օլան պինպաշը Բանիցա՝ պիրտէն պիրէ մէյտանտան ղայպ օլմուշ օլմաղլա, միւմայլէյհին պիր ֆիրգա կէօնիւլլիւ իլէ հուտուտը կէչտիկի զանն օլունըյօր իմիշ. Պուլկարիստան հարպիյէ նէզարէթի՝ պէօյլէ պիր զապիթին նէ օլտըղընտան տախի հիչ պիր սէօյլէմէյօր իմիշ։

* *

Սօֆիատան եազըլտըղընա կէօրէ, բրէնսէս Քլէմանթինին ֆամիլեաճա պազը ումուրտան տօլայը գարիպէն Ֆրանսայա կիտէճէկինտէն, մախտումը բրէնս Ֆէրտինանտ Թարաֆընտան հուտուտա գատար Թէշէյի օլունաճագ վէ աղ վագըթտան էնէ Սօֆիայա ազիմէթ իտէճէք իմիշ։

Իշպու խապէրտէն անլաշըլտըղընա կէօրէ, միւշարէլէյհա բրէնսէսին Վիէննայա կիթթիկինէ տաիր կէչէն կիւն շայի օլան պիր հավատիսին ասըլ եօգ իմիշ։

* *

Սօֆիատան իշար օլունտըղընա կէօրէ, բրէնս Ֆէրտինանտ՝ Ալէմանիա իմփէրաթօրը ճէտիտինին Պուլկարիստան հագգընտաքի նիյէթլէրինը իսթիմզաճ իթմէք իւզրէ պազը զէվաթը մէմուր իթմիշ իմիշ։

* *

Կէչէն ճումաա կիւնիւ Իթալիա Մէճլիսը մէպուսանընտա բէյիս վիւքէլա Մ. Գրիսպի՝ բաշիգալ ազատէն Մ. Ֆէռարինին Պուլկար մէսէլէսինտէ Իթալիանըն միւճավէլէ տիպլօմաթիգ վազիյէթինէ տաիր իրատ էթթիկի սուալէ՝ ճէվապէն, մէսէլէյի մէզքիւրէնին հէնուզ Թէսվիյէ պուլմամըշ օլմասը հասէպիյլէ պու պապտա մալիւմաթ վէրէմէյէճէկինի պէյան իթթիքտէն սօնրա, չէօյլէճէ իլավէ էյլէմիշ տիր.

«Մ. Ֆէռարի՝ պու մատտէտէ Ալէմանիանըն Իթալիայա միւթէֆէվվիգ օլտըղընը պէյան իթմիշ տիր. Իթթիֆագլարըմըզըն պիզի էսիրլիք հալինէ տիւչար իթթիկինէ պու պիր իսպաթ տըր. Մէրքէզը Էվրօպա տէվլէթլէրիյլէ օլան բապըթայը տօսթանէմիզին մուհաֆազաի սուլհ ու սալահտան պաշգա պիր մագսատը օլմայըպ, սաիր պիւթիւն մէսաիլտէ Իթալիա՝ քէնտիսինէ մախսուս պիր բօլիթիգա իթթիխազ իթմիշ տիր.

«Իմտի Մ. Ֆէռարի՝ պիզիմ էճնէպի նուֆուզ ու Թէէսիրաթընա տիւչար օլտըղըմըզը պէյան իթմէքլէ եանըլմագտա տըր. Պուլկարիստան բրէնսի քիմ օլուրսա օլսուն, պիզէ նէ? Պիզ եալընըզ հէր մէմլէքէթին միւթալէպաթը միլլիյէսի Թէրվիճ արզուսընտա պուլունըյօրըզ. Պիզ՝ տէվլէթիմիզին բէյը ումումի էհալի իլէ մուէսսէս օլտըղընը ունուտամայըզ. (շիտտէթլի ալգըշլար.) Պունտան պաշգա պիր սէօյլէյէճէկիմ եօգ տըր.»

ՄԸՍԸՐ

Միւտտէթը մէտիտէտէն պէրու Գահիրէտէ իգամէթ իթմէքտէ օլան Ֆրանսըզ ազատէկեանընտան տիւգ տ'Օմօն՝ ախիրէն վէֆաթ իտուպ, վէրէսէսինէ 3 միլեօն ֆրանգլըգ պիր սէրվէթ Թէրք էյլէմիշ տիր. Միւմայլէյհին նաշը Գահիրէտէն Ֆրանսայա նագլ օլունաճագ իմիշ։

* *

Հազրէթը Մուհամմէտին Գահիրէտէ Ալաէտտինին ճամիսինտէ մահֆուզ պուլունան պազը մուխալլէֆաթը՝ կէչէն բէնճշէնպիհ կիւնիւ ալայը վալա իլէ Իմամ Հիւսէյնին ճամիսինէ նագլ օլունմուշ, իշպու ալայըն ուլ ու Թէմաշասը իչիւն Ապտին սէրայը մէյտանընտա վէ ալայըն կէչտիկի սօգագլարտա 300000է գարիպ էհալի Թէճէմմիւ իթմիշ տիր։

Խտիվը Մըսըր հազրէթլէրի՝ սէրայը մէզքիւրըն բէամի գարուսընտա պէօյիւք ինֆիֆօրմալարընը լապիս օլան նուզզար իլէ սէրայը Խըտիվիյէ մէնսուպ մէմուրինը միլքիյէ վէ ասքէրիյէ վէ իւլէմայը քիրամ վէ պէօյլէ չիֆթլիկտէն մուհաթ օլտըղը հալտէ, մուխալլէֆաթը մէզքիւրէյի պուս ու Թագպիլ իթթիքտէն սօնրա Շէյխ էլ Պագրիյէ Թէսլիմ իթմիշ, վէ օ արա ասքէրի միւզիգա Թէրէննիւմսազ օլմագտա վէ իւչ գալէտէն Թօփլար էնտախտ իտիլմէքտէ պուլունմուշ տըր։

Մուխալլէֆաթըն Թէսլիմ ու Թէսլիւմինտէն սօնրա ալայ մէզքիւր սէրայ գարուսընտան հարէքէթլէ Իմամ Հիւսէյնին ճամիսինէ վասըլ օլմուշ վէ մուխալլէֆաթը մէզքիւրէ օրայա վազ վէ հըֆզ իտիլմիշ տիր.

Հազրէթը Մուհամմէտին զիքր օլունան մուխալլէֆաթը պէր վէճհը աթի իմիշ.

Կէօմլէյինին պիր գըթասը.

Լահիյէի միւպարէքէ. (սագալ)

Կէօզ աղըրլարընը էյի իթմէք իւզրէ գուլլանտըղը ասա.

Պիր սափա վէ եա Թաս.

Գուրանը Շէրիֆտէն իքի պէօյիւք գըթա.

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Բարիզ 19 մարտ

Հիւքիւմէթ՝ ժէնէրալ Պուլանժէ ալէյհինտէ Թէտապիրը ճէտիտէ իթթիխազընա գարար վէրմիշ օլուպ, իշպու Թէտապիրլէր՝ եարըն բէյիս վիւքէլա Մ. Թիրար Թարաֆընտան Մէճլիսը մէպուսանա Թէպլիղ օլունաճագ տըր։

Սօլ Թարաֆ ֆրգասի միւնթէհապլարընըն պիր պէյաննամէսի՝ ժէնէրալ Պուլանժէ լէհինտէ արայը ումումիյէյէ (բլէպիսիթ) միւրաճաաթ իթմէք Թէսավվուրընը բէտտ իթմէքտէ տիր։

Բէ...

(Թուրքէ մախսուս Թէլէկրաֆ)

Վիէննա 19 մարտ

Աւսթրիա իմփէրաթօրը՝ պէօյիւք մէմուրինը ասքէրիյէտէն միւրէքքէպ պիր մէճլիսէ րիյասէթ էյլէմիշ տիր. Գօսսէ... կազէթասը՝ պու մէճլիսին եագընտա Աւսթրիա-Մաճարիսթան միւքէլլէֆ մէճլիսլէրինտէ ումուրը ասքէրիյէ իչիւն տախի միւզաքէրէ օլունաճաղընը, վէ հիւքիւմէթ Թարաֆընտան մէճլիսը մէպուսան էնճիւմէնլէրինէ պու խուսուստա Թէքլիֆ օլունաճագ մուգարրէրաթըն գապուլ օլունաճաղընը տա իլավէ էյլէյօր. Հիւքիւմէթ՝ Աւսթրիա-Մաճարիսթան գուվվէի ասքէրիյէսինին տախի զիյատէ Թէքսիրինի Թէքլիֆ իտէճէք տիր. Թէքալիֆը մէզքիւրէնին իճրասը իչիւն լազըմ կէլէն վէ հիւքիւմէթ Թարաֆընտան մաթլուպ մուգարրէր օլան Թախսիսաթըն 100,000,000 ֆիօրինի միւթէճավիզ օլմասը մէլհուզ տըր.

Վիէննա 19 մարտ

Գարատաղ մէարիֆ նազըրը Մ. Բավլօվիչ՝ պուրատան հարէքէթինտէն էվվէլ խարիճիյէ նէզարէթի պէօյիւք մէմուրլարընտան Մ. Ճօքինի իլէ ուզունճա պիր միւլագաթընտա, քնեազ Նիքիթայի Գարատաղ բրէնսինին մէմուրիյէթը մախսուսէյի հաիզ օլմաղլա պէրապէր միւշարէլէյհին հէսապըյլէ տօսթանէ վէ մուխալէսէթքեարանէ Թէմինաթ պէյան իթմիշ տիր.

Ռուս կազէթալարընտա նէշր օլունան աքսի շայիալարա նազարէն, պու միւլագաթըն Թէֆէրրիւաթը մախսուսէ վէրիլմէքտէ տիր.

Վիէննա 20 մարտ

Մէպուսան էնճիւմէնլէրի՝ մայիսին սօն հաֆթասընտա տավէթ օլունաճագլար տըր. Վէլիահտ Արշիտիւգ Ռօտօլֆըն՝ Ֆէլտցէիգմայսթէր վէ բիյատէ ասքէրի ումում միւֆէթթիշի նասպ օլունաճաղընա տաիր պազը շայիալար զուհուր իթմիշ տիր.

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Էվվէլքի կիւն սաաթ 4 բատտէլէրինտէ Սամարէթ մէօհիւրտարը Ասաֆ պէյ՝ արապայա բաքիպէն վէ Բաթրիգլիք պէրաթը ալիշանընը համիլէն Ռում Բաթրիգխանէսինէ պիլազիմէ, Բաթրիգ վէքիլի Թարաֆընտան գապուլ օլունմուշ, վէ պէօյիւք սալօնտա Բաթրիգխանէ մէմուրինի իլէ պէրապէր պէքլէմէքտէ օլան Բաթրիգ հազրէթլէրինին նէզտինէ կէօթիւրիւլմիշ տիր. Ասաֆ պէյ՝ պէրաթը ալիշանը, մէխմէլ պէօյիւք պիր մահֆազա տէրունունտէ Բաթրիգ էֆէնտիյէ Թէսլիմ իթթիկի սըրատա, զաթը հազրէթը Բատիշահինին կէրէք Բաթրիգ էֆէնտի վէ կէրէք Ռում միլլէթի հագգընտա Թէվէճճիւհաթը Սէնիյէի Շէհինշահիլէրինի մէպզուլ պույուրտուղլարընը պէյան իթմիշ տիր. Բաթրիգ հազրէթլէրի՝ Ասաֆ պէյին մէմուրիյէթինտէն տօլայը պէյանը Թէշէքքիւր իտէրէք, Թէզայիւտը էօմր ու իգպալը հազրէթը Բատիշահի տուայը վաճիպ իւլ էտասընը եատ, վէ Բատիշահը Թէպաարէվէր էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինէ օլան սատագաթ վէ ուպուտիյէթինի խաքիբայը Շահանէյէ արզ էյլէմէսինի Ասաֆ պէյէ րիճա իթմիշ տիր.

Պատէհու մահֆազա աչըլըպ, Ռում Բաթրիգի Տիօնիսիօս էֆ. հազրէթլէրի 1ինճի րիւթպէ Օսմանի նիշանը զիշանընը հաիզ օլտուղունտան, մահֆազա տէրունունտէն ղայէթ նէֆիս պիր եէշիլ իբէքլի գումաշ զուհուր իթմիշ, վէ պէրաթ՝ մէզքիւր գումաշա սարըլը օլուպ, իշպու պէրաթը ալիշան իւզէրինտէ մահալլը մախսուսընտա իքի տէֆա զաթը Շահանէնին խաթթը տէսթիլէ «մուճիպինճէ ամէլ օլունա» իպարէսի մուհարրէր պուլունմուշ տըր.

Պէրաթը ալիշանըն Թէլավէթինտէն սօնրա Բաթրիգխանէ մէմուրինի վէ պէյէրէլէ միւթէպէրանը միլլէթ՝ Բաթրիգխանէյէ կիտիպ Բաթրիգ հազրէթլէրինի Թէպրիք իթմիշլէր տիր.

—Սատրազամ հազրէթլէրի՝ էվվէլքի կիւն էօյլէտէն սօնրա Ֆրանսա սէֆարէթխանէսինէ պիլազիմէ, սէֆիր գօնթ տը Մօնթէպէլլօ իլէ միւլագաթ իթմիշ, վէ մէզքիւր միւլագաթըն Շամ համիսէի մալիւմէսինէ տաիր օլտըղը իշիտիլմիշ տիր.

—Խազինէի Խասսաի Շահանէ մուհասէպէճիլիկի՝ մաթպախը ամիրէ միւտիրի Իպրահիմ էֆէնտի հազրէթլէրինէ,

Վէ մաթպախը ամիրէ միւտիրլիյէթի մուավինի պուլունան Ապտուլլահ էֆէնտիյէ Թէվճիհ պույուրուլմուշ տըր.

—Սէլանիկ վէ Գօսօվա ճիհէթի գօմանտանը միւշիր Րէճէպ բաշա հազրէթլէրի՝ մայիյէթինտէ քէնտի եավէրլէրի Շէմսի վէ Սալիհ էֆէնտիլէր օլտըղը հալտէ տիւն Չէհրիմիզէ կէլէրէք, տօղրուճա Մաբէյնէ ազիմէթ իթմիշ տիր.

—Գուզկունճուգ սէքէնէսինտէն Թէրզի Միխալըն օղլու Ֆօթի՝ կէչէն բազար կիւնիւ Վանըլը համամճը Աւետիսին գըզը Պայծառը հէր նասըլսա իղֆալ իտէրէք, աքշամա գատար պէրապէր կէզտիքտէն սօնրա, կէճէ վագթը Արաբզատէ Թարաֆլարընա կէօթիւրիւպ օրատա մէզքիւրէնին Ըրզընա կէչմիշ օլտըղընտան, մէզգում Ֆօթինին էրթէսի կիւնիւ Թաքիբ վէ Թէվգիֆ վէ իսթինթագա ալընմըշ տըր.

—Տիւն աքշամ սաաթ 11 բատտէլէրինտէ, Կէտիկ Բաշատա Էրմէնի քիլիսէսի սըրասընտա Կարապետ աղանըն ինշա իթթիրմէքտէ օլտուղու քեարկիր պինանըն օրթա գաթը իսքէլէսի եըգըլարագ 8 նէֆէր ամէլէ աշաղա տիւշմիւշ, վէ պունլարտան տօվարճը Թանաշ միւթէէսսիրէն վէֆաթ իտուպ ճէնազէսի Ռում քիլիսէսինէ կէօթիւրիլմիշ, վէ տիկէրլէրի աղըր սուրէթտէ եարալանարագ Ռում խասթախանէսինէ նագլ օլունմուշլար տըր.

ԱԶԳԱՅԻՆ

Էրմէնի Գաթօլիգ Անդրանիկ Ցղութիւն Թարիգաթը մայրապետլէրինին՝ Բաթրիգ վէ Կաթօղիկոս Ռիւթպէթլու Ազարեան էֆէնտի հազրէթլէրինին հիմմէթ ու ղայրէթիյլէ ալթը այտան պէրու Պէօյիւք Թէրէտէ Ճօրճաքի սօգագընտա քիւշատ էյլէմիշ օլտուղլարը կիւնտիւզլիւ գըզ մէքթէպինին ալթը այլըգ իմթիհանլարընը իթմամ իթմիշ օլմալարը միւնասէպէթիյլէ, կէչէն բէնճշէնպիհ կիւնիւ, գարնըվալա մախսուս օլարագ մէքթէպը մէզքիւրէ գըզ չաքիրտլէրի Թարաֆընտան շայանը Թէմաշա պիր միւսամէրէ (Թիաթրօ) իճրա օլունտուղը կիպի, չէհրը հալին 6ճը բազար կիւնիւ տախի էօյլէտէն սօնրա Կաթօղիկոս վէ Բաթրիգ Ռիւթպէթլու Ազարեան էֆէնտի հազրէթլէրի վէ Ամպէրպօյեան ֆագ. Մոսէս եպիսկոպոս վէ սաատէթլու Ազարեան Արիստակէս էֆէնտի հազրէթլէրի վէ միւթէպէրան վէ էաանիյատէն տահա բէք չօգ զէվաթ հազըր պուլունտուղլարը հալտէ, էվվէլճէ գըզ չաքիրտանընտան պիրի Թարաֆընտան Բատիշահը մէարիֆփէրվէր վէ Շէհինշահը ատալէթփիւսթէր էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինին ֆիւզունիի էյյամը էօմր վէ իճլալը հիւմայունլարը իչիւն պիր տուա գըրաաթ օլունտուղը կիպի, պիր տիկէրի Թարաֆընտան տախի Էրմէնիճէ, վէ տիկէր պիրի Թարաֆընտան Ֆրանսըզճա օլարագ մէարիֆ վէ սէնայինին Թէրագգիլէրի հագգընտա պիրէր նութգ գըրաաթ օլունտուգտան սօնրա, չաքիրտանը մէրգումէ էվվէլա Էրմէնիճէ, վէ պատէհու Ֆրանսըզճա կիւզէլ պիր մուհավէրէ իճրա իթմիշ օլտուգլարընտան, չաքիրտանտա կէօրիւլէն չու ֆէյզ ու Թէրագգը ումում հուզզարըն մէմնունիյէթ վէ հայրէթինի մուճիպ օլմուշ, վէ խիթամը ճէմիյէթտէ չաքիրտանըն էլ հիւնէրլէրի ճիւմլէյէ կէօսթէրիլիպ ըզհարը մէսար վէ շաթիմանի օլունմուշ, վէ էն զայրէթլիլէրինի Բաթրիգը միւշարէլէյհ հազրէթլէրի հէտիյէլէրլէ Թալթիֆ էյլէմիշ տիր.

Մէքթէպը մէզքիւրտէ Էրմէնիճէ վէ Ֆրանսըզճա իլէ էլ հիւնէրլէրի Թէտրիս վէ Թալիմ իտիլմէքտէ օլուպ, ալթը այտան պէրու կէօրիւլէկէլէն չու աասարը ֆէյզ ու Թէրագգի՝ մուճիպը մէմնունիյէթ օլարագ կիպի, կիթթիքճէ չաքիրտանըն ատէտի Թէքէսսիւր էթմէքտէ պուլունտուղընտան, էլյէվմ իգամէթկեահ օլան խանէ տար կէլմէքտէ օլտուղընտան, տիկէր պիր պէօյիւք խանէյի իսթիճարէ մէճպուրիյէթ կէօրիւլմէքտէ իսէ տէ, պու պապտա էսհապը խամիյէթին մուավէնէթինէ իհթիյաճ օլտուղու Թէպէյյիւն իթմէքտէ տիր.

ԷՐԶՐՈՒՄ

Էրզրում մուխպիրիմիզտէն փէտր. 25 Թարիխիյլէ ալտըղըմըզ տըր.

Մէլքիսէտէկ Եպիսկոպոսըն վուգու պուլան իսթիֆասընա մէպնի Էրզրում Առաջնորդ ինթիխապը Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրի Թարաֆընտան պա Թէլէկրաֆ էմր պույրուլտուղու ճիհէթլէ, մահը հալին 23ինճի չարշէնպիհ կիւնիւ Գաւառ. Երեսփ. Ժողով պիլճէլսէ, 27 գուրտան 22 րէյ էքսէրիյէթի իլէ Գեր. Արիստակէս եպիսկոպոս Դերձակեան չէհրիմիզ Առաջնորդ ինթիխապ օլունարագ, հէման պու Թէլէկրաֆ Բաթրիգխանէյէ վէ բուհանիի միւմայլէյհէ վէ Թարաֆը ալինիզէ իխպար օլունտըղը կիպի, հէնէմ տախի ինթիխապ մազպաթասը կէօնտէրիլմիշ տիր. Չէհրիմիզին ագիլ վէ գեամիլ գըսմը՝ պու ինթիխապտան տօլայը բիւրմէմնունիյէթ իւզրէ օլուպ, համթա էլէմ Գաւառ. Վարչութիւն Թարաֆընտան Բաթրիգխանէյէ եազըլան պիր Թաքրիրտէ Արիստակէս Սրբազանըն սէրիան իրսալի վէ աքսի հալինտէ ճէմիյէթէն իսթիֆա իտիլէճէկի արզ օլունմըշ տըր. Բուհանիի միւմայլէյհ տիրայէթ վէ ֆէթանէթը քեամիլէսիյլէ էհալինին մուհապպէթինի ճէլպ իթմիշ օլմաղլա, պուրայա կէլմէսի էհալիյէ խայլի մէմնունիյէթ պախշ օլաճագ տըր.

ԱԶԴ

Բարձրագոյն կարգէ վկայեալ և Հայերէն, Գաղղիերէն, Տաճկերէն և Անգլիերէն լեզուաց և Թուաբանութեան և Տոմարակալութեան հմուտ երիտասարդ մը վաճառականի մը քով գրագրութեան պաշտօն կը խնդրէ.

Ուզողը դիմէ առ խմբագրութիւն.

ԻՍՔԷՆՏԷՐԻ ՔԷՊԻՐ

(ՄԷՏՆ ԱՂԷՔՍԱՆՏՐ)

Պու տէֆա Սայտա ճիվարընտա վէ պազը խարապէլէր միյանընտա, Պէօյիւք Իսքէնտէրին մէզարը պուլունմուշ օլտըղը մալիւմ տիր.

Եիրմի իքի ասր էվվէլ չիմտիքի տիւնեանըն Նըսֆընը վէ օ վագթքի տիւնեանըն պիւյիւքլիւնիւնի տիթրէթմիշ օլան պու պէօյիւք ճէնքճի վէ պէօյիւք հիւքմտարըն մէզարը նէրէտէ սագլը գալմըշ օլտըղը, եօխ էտէն պէրու էհլի մէրագըն վէ էրպապը աասարը ախթարանըն էն պէօյիւք մէշղուլիյէթլէրինտէն պիրիսի պուլունտըղընտան, վագա պու տէֆա պուլընըփ մէյտանա չըգարըլմըշ օլան մէզարըն վէ տէրունինտէ պուլընան քէմիքլէրին, Իսքէնտէրի Քէպիրի մէզարը վէ քէմիքլէրի օլտըգլարընա տաիր պազըլարըն չիւպհէլէրի տէ պուլունապիլիյօր իսէ տէ, եինէ պիթթապ իչէ ֆէվգէլատէ պիր էհէմմիյէթ նազարը իլէ պագըլըյօր.

Ֆիլիբին օղլու Մաքէտոնիալը Իսքէնտէրի Քէպիր, պունտան իքի պին իքի եիւզ օն սէնէ մուգատտէմ Պապէլօնտա (Պաղտատտա) վէֆաթ իթմիշ օլուպ, քէնտի ճէսէտինի Հըֆզ իտէն մահֆազանըն եիրմի իքի տէֆա եիւզէր սէնէ միւտտէթթէն զիյատէ պօզուլմայըպ պագը գալմըշ օլմասը հազըրգաթէն թէհայյիւրէ շայան պիր մատտէ օլուպ, մահֆուզ պուլընան ճէսէտին տէ պիւսպիւթիւն թօզ մը օլմուշ եախօտ քէմիքլէրի մի պագը գալմըշ, օրալարը տա մէզքիւր մահֆազանըն քիւշատընտա անլաշըլապիլէճէք տիր.

Պէօյիւք Իսքէնտէրին սէպէպը վէֆաթը իւզէրինէ միւվէրրիխլէր քեամիլէն հէմֆիքեար տէյիլ տիրլէր. ֆագաթ ալէլ ումում եօլլէ իթիգատ խուլմէքտէ տիր քի, տիւնեալարա սըղամայան պու պէօյիւք զաթ Մէզօփօթամիա (Միջագետք) պաթագլըգլարընը գուրութմագ ղայրէթի եմսալընտա քէնտիսինի իւչիւթիւպ թէնա պիր հումմա խասթալըղընա տիւչար օլմուշ վէ պունտան միւթէէսսիրէն վէֆաթ իթմիշ իքի արըըն թօփրագա սըղապիլմիշ իտի.

Տիւնեանըն իւչտէ էն պէօյիւք ճիհանկիրի, Նիհայէթ պի մէճալ պիր հալտէ եաթաղա տիւշիւպ պու ֆանի տիւնեայը թէրք իթմէյէ հազըրլանտըղընտա, Պթօլէմիյի, Սէլէվկիուսը, Պէրտիգասը, վէ Անթիկօնուսը հուզուրընա ճէլպ իտիպ, «Իշթէ պէն արթըգ կիթմէքտէ օլուպ, Թէքմիլ տիւնեայը սիզէ միրաս պըրագըյօրըմ. էկէր պէնիմիզտէ իթթիֆագ իտէպիլիրսէնիզ անը միւսավիյ իւզրէ Թագսիմ իտինիզ. եօգ էկէր իթթիֆագ իտէմէզսինիզ, իչինիզտէն հանկընըզ զիյատէ շայան պուլունուրսանըզ, Թէքմիլ տիւնեա օնա գալսըն» տէտի.

Քէնտի վասիյէթի իւզրէ, ճէսէտի, պիննէֆս քէնտիսինին Նիլ նէհրի աղզընտա գուրմուշ օլտըղը Իսքէնտէրիյէ շէհրինէ նագլ իտիլիպ օրատա կէօմիւլտի.

Րիվայէթէ նազարէն, Բթօլէմի, Իսքէնտէրին ճէսէտինի սօմ ալթունտան եափըլմըշ պիր սանտըգ տէրունինէ վազ իթտիրիպ կէօմտիւրմիշ, վէ պատէհու Մըսըր հաքիմլէրինտէն պիրիսի, եա մէզքիւր ճէսէտի ալթուն սանտըղըն տէրունինտէն չըգարթըպ պիր պիլլօր սանտըղա նագլ իթմիշ, եախօտ ալթուն սանտըղը այնէն պիր պիլլօր սանտըգ տէրունինէ վազ իթտիրմիշ տիր.

Ֆագաթ նէ՞ օլուպ տա Իսքէնտէրին ճէսէտի սօնրատան գալտըրըլըպ Սայտայա նագլ իտիլմիշ տիր. օրասը պիլինէմէյօր.

Պու տէֆա օլ պէօյիւք ճիհանկիրին մէզարը մէյտանա չըգարըլմըշ օլմասը, էրպապը թէտգիգի, պիթթապ, հազրէթի Իսա տէվրինին իւչ եիւզ սէնէ էվվէլլէրինէ ատֆը նազար իթմէյէ մէճպուր գըլմըշ տըր.

Թէվարիխ, պիր չօգ խըթթալարտա պուլունմըշ իսէ տէ, Իսքէնտէրի Քէպիրին, տիւնեա իւզէրինտէ կէօրիւլէն թէհայյիւրէ շայան գէվմէ միյանընտա էն պիրինճիսի օլտըղընա հիւքմ էյլէմէսինտէ հիչ պիր խէթթատա պուլունմամըշ տըր.

Պու պէօյիւք ճիհանկիրէ գըյասէն, Պիրինճի Նաբօլէօն Պօնաբարթ տախի օլ գատար պէօյիւք պիր չէյ ատտ օլունամազ.

Իսքէնտէրի Քէպիր, օթուզ իւչ եաշընը թէքմիլ խուէմիշ օլտըղը կիպի, քէնտի սալթանաթ տէվրի տէ օն իւչ սէնէյի թէքմիլ խոտէմէտի.

Պու ճիւմլէ իլէ պու գատար գըսա պիր սալթանաթ տէվրի, Ղարպը վէ Շարգը, քէնտի գըլըճը ուճունտա թագսիմա քեաֆի օլմու.

Քէնտիսի հէնուզ օն տէօրթ եաշընտա պիր չօճուգ պուլունտըղը հալտէ, պէտէրինին տայիմա գազանմագտա օլտըղը ֆիւթուհաթլարընտա իշիթիքճէ խոտէրէք, «Պանա տա ֆէթհ իտիլէճէք պիր չէյ պըրա՞գմայաճագ մը տըր» տիմէքտէ իտի.

Օն ալթը եաշընտա վարտըղընտա, պէտէրի Ֆիլիբ վէֆաթ իտէրէք, Մաքէտոնիա գրալըղընը քէնտիսինէ միրաս պըրագըր.

Հազրէթի Իսա Թարիխինտէն 336 սէնէ էվվէլ, Իսքէնտէր, գրալըգ քիւրսիսինէ գուուտ էյլէտի.

Պու հէնկեամտէ, քէնտիսի Թամ եիրմի եաշընտա իտի.

Ջամէն պէտէրինին վէֆաթընտան էվվէլ տախի մուհարէպէտէ եօլէ պիր ճէսուրլըգ, գահրամանլըգ վէ մէհարէթ կէօսթէրմիշ, վէ եօլէ ֆիւթուհաթլարտա պուլունմըշ իտի քի, Ֆիլիբ, Գաէրօնէա մէյտանը հարպընտա վէ եէրէ սէրիլմիշ օլան հասմըզ հիսապսըզ եօլիւլէր հուզուրընտա Աէքսանտըրը գուճագլայարագ, «Ա՛հ էվլատըմ, սէն քէնտինէ իչիւն տահա պէօյիւք պիր հիւքմտարլըգ արամալըսըն. չիւնքի պէնիմ սանա պըրագաճագ օլտըղըմ գրալըգ, սէնին իչիւն պէք ուֆագ պիր չէյ օլմուշ օլաճագ տըր» տէտի.

Պու ճիւմլէ իլէ Ֆիլիբին գրալըղը տա եքէյինճէ պէօյիւք պիր չէյ իտի.

Աէքսանտր մէրհամէթսիզլիյի էլէ ալտըղընտա պիր բէլէնկ, վէ սաքին հալինտէ տախի պիր գուզու իտի. Հէր ամէլիյաթը տա պու գապիլտէն օլտու.

Պիր տէֆա քէյֆսիզ օլտըղընտա, քէնտի հէքիմի մախսուսընըն տիւշմէնլէրի, Աէքսանտըրըն էլինէ ալէթթաճիլ պիր մէքթուպ եէթիշտիրտիլէր.

Պու մէքթուպտա եազըլմըշ իտի քի, քէնտի խասթալըղը ֆուրսաթը իլէ հէքիմ պիր զէհիրլի չուրուպ թէրթիպ իտուպ քէնտիսինէ իչիրէճէք իտի.

Աէքսանտր պունտան ասլա ֆիւթուր պիլէ իթմէյէրէք, հէքիմ մէզքիւր չուրուպը կէթիրտիյինտէ կիւլիւմսէյէրէք անըն եիւզինէ պագտը, վէ պիլա թէրէտտիւտ չուրուպը իչտիքտէն սօնրա էլինի ճէպինէ սօգտու, վէ մէզքիւր մէքթուպը չըգարըպ, եինէ կիւլիւմսէյէրէք հէքիմին էլինէ վէրտի.

Ֆագաթ եինէ պու օ անի հիւքմտար իտի քի, քէնտի էլինէ տիւշէն էսիրլէրի գօյուն կիպի պօղազլաթըր իտի. Թիրի (Տիւրօս) գալէ էյլէտիյինտէ անըն թէքմիլ սաքինէսինի գըլըճտան կէչիրմիշ իտի. վէ զիյաֆէթ սուֆրասընտա, քէնտի տօսթու օլան Քլիւթիւսին (Կղոգիոս) եիւրէյինէ պիր խանչէր սապլայարագ անը թէլէֆ իթմիշ իտի. պունընլա պէրապէր Բալատինէ նէ սուրէթլէ մէրհամէթ կէօսթէրմիշ իտի իսէ, ֆէթհ իթտիյի Տարիուսուն վալիտէսի, գարըսը վէ չօճուգլարը իլէ տէ, անի սուրէթտէ մէրհամէթլէ տավրանմըշ իտի.

Իրանը ֆէթհ իթտիյինտէ, Աէքսանտր, Իրան չահընըն չըպլագ եօլուսինի թօզլար իչինտէ եաթմըշ կէօրիւր կէօրմէզ, պիննէֆս քէնտիսինին կիյինմիշ օլտըղը միւճէվհէրաթլը միւզէյյէն հարմանիսինի չըգարըպ, պէտպախթ տիւշմէնինին չըպլագ ճէսէտի իւզէրինէ եօրթտու.

Պունունլա պէրապէր եինէ պու օ անի Իսքէնտէր իտի քի, օլ վագթլար տիւնեանըն շան ու չէրէֆ, չէօհրէթ վէ թէհայյիւրինէ շայան պուլ[…] պայիթախթընը, քէնտի Աթինալը պիր մաշուգէսինին քէյֆինի եէրինէ կէթիրմէք իչիւն աթէշէ վէրիպ խարապ իթտի. եալընըզ պիր ատի չիւպհէ իւզէրինէ, քէնտի էն ալէա ժէնէրալը վէ միւշավիրի օլան Բարմէնիօնըն պաշընը քէստիրտի. վէ պունլար կիպի սանհա սաիր պիր թագըմ չէյլէր.

Աէքսանտր տախի թըպգը Պիրինճի Նաբօլէօն Պօնաբարթ կիպի օրթա պօյլու, ֆագաթ գուվվէթի պէտէնիյէսի վէ սըհհաթի օլ տէրէճէտէ եօլունտա իտի քի, հիչ պիր եօրկունլըգ, վէ ֆէթհ իթտիյի միւլքլէրին նէմ պէ նէմ իգլիմլէրի, ասլա քէնտի իւզէրինէ պիր թէէսիր իթմէմէքտէ իտիլէր.

Հէր նէրէյէ կիթսէ, ֆիւթուհաթ տախի քէնտի սանճաղընտան ասլա այըրըլմազ իտի. վէ հէր տէֆա մուհարէպէյէ էն զըղըն նօգթասընտա պուլունմագտա իտի իսէ տէ, հիչ պիր տէֆաասընտա եարալանմամըշ տըր.

Ասիանըն հէր գըթաասընտա Աէքսանտըր եախօտ Իսքէնտէր նամը օլ վագթտան պէրու հէր քէսին պիլտիյի իւզ նամտարտան պիրիսի օլուպ, սաըլ Մըսըր Իսքէնտէրիյէսինտէն պաշգա, քէնտի նամընը համիլ պուլունան սաիր չէհիրլէր տէ էլան մէվճուտ տըրլար.

Աէքսանտըր՝ հէնուզ չօճուգ եաշընտա իքէն, Իրանտան ախզը ինթիգամ գայտըսըյլա, Իրան ֆիւթուհաթը, քէնտիսինի թէքմիլ Ասիայը ֆէթհ իթմէք եօլընա կէօթիւրտիւ. եալընըզ 30,000 նէֆէր բիատէ վէ 5000 նէֆէր սիւվարի ասաքիրի հուզուրընտա պիրէր պիրէր, Սարտիս, Միլէթիւս, Տամասկօս (Շամ), Թիր, Բապէլոն, Սուսա, Բէրսէբօլիս քէնտի գարշուլարընը աչըպ, Նիհայէթ պու պէօյիւք ճիհանկիր, թէքմիլ Շարգըն սահիպի օլտու.

Քէնտիսի ժէնէրալը Բարմէնիօ Բապէլօնըն ֆէթհինտէն սօնրա,

«Էկէր պէն Աէքսանտըր օլմուշ օլսա իտիմ, արթըգ Ֆրաթ նէհրինտէ տուրուպ օնտան իլէրույէ կիթմէզ իտիմ» տէտի.

Աէքսանտըր քէնտիսինէ տէ կիւլիւմսէյէրէք չէօյլէ ճէվապ վէրտի.

«Եօյլէ տիր. պէն տէ Բարմէնիօ օլսա իտիմ թըպգը եօյլէ եափար իտիմ.»

Պու սէօզիւն իւզէրինէ իտի քի Աէքսանտըր քէնտի սէֆէրլէրինին էն զիյատէ թէհայյիւրէ շայան պուլընան Հինտիսթան սէֆէրինէ գըյամ էյլէտի.

Հինտիսթան տախի ֆէթհ օլունուպ Եունան էսէրլէրի, ուզուն միւտտէթ օրատա պագը գալտըլար վէ Աէքսանտըրըն օլ թէհայյիւրէ չայան ֆիւթուհաթընը եիւզլէրճէ միլ եօնլարա տէրիւնտըր իթտիրմէքտէ իտիլէր.

Շիմտիքի Աֆղանիսթան կիպի, Հինտիսթան Օվկիանոսը տախի Աէքսանտըրըն ֆիւթուհաթլարը սահէսինտէ ղալըպըն մալիւմի օլտու. չիւնքի Հէրօտօտուս նամ մէշհուր միւվէրրիխին կիւնինտէ պիլէ, հինտիսթանըն վարլըղը, սըրֆ պիր մասալ ատտ իտիլմէքտէ իտի.

Պու քէպիր Եունան ճիհանկիրի, քէնտի քիւչիւք օրտուսը իլէ Ասիանըն պիր թարաֆընը եըրթըպ օ պիր թարաֆընա գատար կէչմիշ, հէր նէրէյէ այագ պասմըշ իսէ օրալարըն թիթրէթմիշ, ֆագաթ օլ վագթքի Եունան մէտէնիյէթինի տէ պիրլիքտէ հէր թարաֆա իսալ իթմիշ, վէ էկէր կէնճ եաշընտա էմրը Հագգ քէնտի եօլունու գաթ էյլէմէմիշ օլմասա, անճագ թէքմիլ տիւնեանըն զապթը քէնտի հըրսը չան ու թամաա տույղուլարընը խօշնուտ իտէպիլէճէ՞ք մի, վէ եօլտուլու տագիգատա, «Խօշնուտ գալարագ քէնտի սալթանաթըմը թէրք իտէյօրում» տէյէպիլէճէ՞ք մի իտի.

Շիմտի Սայտատա մէզարը պուլունմըշ ատտ իտիլէն օլ պէօյիւք ճիհանկիր, իշթէ պու զաթը չէօհրէթշիւմար իտի.

Քէնտիսի իչիւն թէքմիլ տիւնեա տար կէլմէքտէ վէ իչինտէ սըղըշամաճագ գատար պիր եէր պուլունմամըշ իտի.

Ֆագաթ շիմտի, եանի 2210 սէնէ սօնրա մէզարընըն իչինտէ պուլընապիլէճէք թօզու, պէլքի պիր ատի սու պարտաղը պիլէ տօլտուրամայաճագ տըր. իշթէ պու գատար տըր ինսանըն մատտի աղամէթի.

Եալընըզ թարիխ տիր քի, անըն մանէվի աղամէթ վէ չէօհրէթինի պաղէն հագգը վէ պաղէն տէ եանլըշ սուրէթտէ հըֆզ իտէրէք, անըն զիքրինի զիւրրիյէթտէն զիւրրիյէթէ նագլ իտէր.

Անճագ Աէքսանտըր եախօտ Իսքէնտէրը Քէպիր, պիր չօգ ճիհէթլէ իլէ եատ օլունմայա չայան էսէրլէր պըրագմըշ օլտըղընտան, թարիխի ճիհանտէ պի հագգըն բարլագ պիր սահիֆէ խըթթիյա իթմիշ օլտըղը կիպի, պու տէֆա քէնտի մէզարընըն պուլունմըշ օլմասը միւնասէպէթի իլէ եիրմի իքի ասըր էվվէլքի վիւճուտունըն չէօյլէ պիր խէյալ մէյալ կէօզ եօնիւնէ կէթիրիլմէսի տէ, պօշ ղահմէթլէրտէն պիրի ատտ օլունամազ.

Ասիա, Պէօյիւք Աէքսանտըրըն գըլըճընտան աղ միւթէէզզիր օլմամըշ իսէ տէ, պու կիւնքի աղամէթինին պէօյիւք գըսմընը տա օնա պօրճլու տըր.

ՍՕՆ ԲՕՍԹԱ

ԱԼԷՄԱՆԻԱ ԻՄԲԷՐԱԹՕՐԸ ՃԷՏԻՏԻՆԻՆ

ՊԷՅԱՆՆԱՄԷԼԷՐԻ

Ալէմանիա իմբէրաթօրը ճէնապի Իւչիւնճի Ֆրէտէրիգ հազրէթլէրինին սանտալի հիւքիւմէթէ ճիւլուսունի միւթէագըպ պիրինճի մուամէլէսի օլմագ իւզրէ կիւչէն Հաֆթա թարափ էրմէսի կիւնիւ Ալէման էհալիսինէ պիր պէյաննամէ վէ պաշվէքիլ բրէնս Պիզմարգա պիր նամէի մախսուս խիթապ էյլէտիյինի թէլէկրաֆ խապէր վէրմիշ իտի.

Տիւն վիրուտ իտէն Եվրօպա կազէթալարը՝ էվրագը մէզքիւրէնին սուրէթլէրինի շամիլ օլտուգլարընտան, պէր վէճհը աթի այնէն թէրճէմէ իտէրիզ.

Ալէման էհալիսինէ խիթապ օլան պէյաննամէ

Էհալիմէ՛,

Իմբէրաթօրըն զիչէրէֆ հայաթը՝ րէհլէթէ համտը խիթամ օլմուշ տըր.

Վէֆաթը կէրէք պէնիմ վէ կէրէք խանէտանը գրալիմին էսէֆ ու քէտէրը ազիմինի մուճիպ օլան սէվկիլիւ բէտէրիմին ղայպ ու ղըյապը իլէ Բրուսիա գավմը սարըղը՝ քէնտի զիչէրէֆ գրալընը, Ալէման միլլէթի՝ քէնտի պանիի իթթիհատընը, վէ տէվլէթը միւճէտտէտէ տախի՝ քէնտի պիրինճի Ալէման իմբէրաթօրընը ղայպ իթմիշ տիր. իմբէրաթօրը միւշարէլէյհին նամը զիչէրէֆի՝ Բրուսիա գավմ վէ բրէնսլէրինին մէսաի վէ իգտամաթը միւթէվալիյէսի սայէսինտէ քէսպը հայաթ իտէն Ալէման վաթանընըն շան ու աղամէթինէ պիր սուրէթը մէթինէտէ մէրպութ գալաճագ տըր.

Իմբէրաթօր Կիյէօմ՝ Բրուսիա օրտուսընը պիր ղայրէթը միւթէվալիյէի բէտէրանէ իլէ թէրֆի իտէրէք վազիֆէի միւբէյյէնէսինին իսթիֆասընա կէլէպիլէճէք պիր հալէ վազ իլէ, ֆիւթուհաթլարը քեամիլէ թարզ էյլէմիշ տիր. պու ֆիւթուհաթլար՝ քէնտիսինին գումանտասը թահթընտա Ալէման միլլէթինին վասըթայի քէսպ օլընըպ, պու սայէտէ իթթիհատը միլլի հուսուլէ կէլմիշ տիր. Քէզա պունընլա իմբէրաթօրը միւշարէլէյհ՝ տէվլէթի, տիվէլը մուազզամա սըրասընէ թէրֆի իթմիշ օլուպ, անտէն էվվէլ հէր Ալէման՝ պունա արզու իթմիշ վէ լաքին պու արզուսընը հուսուլիւ միւմքին կէօրմէմիշ տիր. Իմբէրաթօրը միւշարէլէյհ՝ ֆէտաքեարլըգլարը մանէվի օլան մուհարէպէի ազիմէտէ քէնտի էհալիսի իչիւն հէր նէ քէսպ ու իսթիհսալ իթտի իսէ անը եինէ քէնտիսի՝ սէնիլէր վաֆիրէ սուլհ ու ասայիշ իւզրէ իհրազ հիւքիւմէթ իտէրէք թաճքիմ ու թագվիյէ իթմէյէ վէ էհալիսինէ միւնէֆիալը րիֆահ ու սաատէթ օլմագա մուվաֆֆագ օլմուշ տըր.

Ալէմանիա՝ քէնտի գուվվէի մախսուսէսինէ իւթթինատէն քէմալը սուքիւն վէ սուքիւնէթ իւզրէ պուլընըպ, պէն էլ միլէլ շան ու իթթիպարը մալիք պուլընմագտա օլտըղը հալտէ, քէսպ իթտիքի մուհասսէնաթը միւսալէմէթլէ թէէզզիւզ իթմէքտէն պաշգա պիր չէյ արզու իթմէյ. Պու պէօյլէ օլտըղը հալտէ, մուհասսէնաթը մէզքիւրէ՝ իմբէրաթօր Կիյէօմըն սայէսինտէ, միւշարէլէյհին վազիֆէշինասլըղը վէ վաթան ուղուրընտա սէքփաթ իտէն սայ ու ղայրէթի սայէսինտէ իխթիհսալ իտիլմիշ օլուպ, պու պապտէ Բրուսիա գավմը՝ տիւրիւզը հիմմէթ վէ ֆէտաքեարլըգ իլէ միւշարէլէյհ Ալէման միլլէթլէրի տախի՝ պու հիմմէթ ու ֆէտաքեարլըղա իշթիրաքէն կէրի տուրմամըշ տըր.

Շիմտի խանտանըմըն թաճ ու թախթընա մախսուս օլան պիլճիւմլէ հուգուգ ու վէզայիֆ պանա իսապէթ իթմիշ տիր. Ճէնապը Հագգ նէ գատար վագթ պէնի թախթը հիւքիւմէթտէ հըֆզ էյլէր իսէ, օ գատար միւտտէթ հուգուգ վէ վէզայիֆը մէզքիւրէյի քէմալը սատագաթլա մուհաֆազա իթմէյէ գարար վէրմիշ իմ. Վազիֆէմին պէօյիւքլիւյինի պիլիւրիմ տէն, սէլ-

---

(156)

ՄԷՃՆՈՒՆԷԼԷՐ ԹԱՊԸՂԸ

ՄԻԽԷԼԼԻՖԻ

ՔՍԱՎԻԷ ՏԸ ՄՕՆԹԷՓԷՆ

Րիթնէր.—Միւլազիմ, րիճա իտէրիմ, իմտատըմա կէլինիզ.

Միւլազիմ.—Նէ՞ վար, տօգթօր, նէ՞ օլըյօրսընըզ.

Զավալլըն՝ մէճնունէլէր Թապըպըյէ կէօզ աչմալըղը վար իտի, զիրա չօգ տէֆա Օթէօյլտէ մումայիլէյհէ բաաթ կէլմիշ օլտըղը կիպի, իքի իւչ տէֆա տա անընլա գօնուշմուշ իտի.

Րիթնէր.—Նէ՛ օլաճագ, պանա Թէվտի օլըան վէ իւզէրինտէ սէլահիյէթը Թամմէմ պուլընան պու Մատմազէլ՝ վալիտէսինի խասթախանէմտէն գաչըրմըշ, շիմտի մէրգումէ իլէ խասթախանէմէ ավտէթ իթմէք իսթէմէյօր.

Միւլազիմ.—Տիմէք, տօգթօր, պիր աղ էվվէլ մէմուրըն սէօյլէտիկի ատամլար սիզ իլէ պու իքի գատընլա՞ մը իտիշ.

Րիթնէր.—Իհթիմալ տըր. . .

Էտմէ՝ կէնճ զապիթէ խիթապէն չիտտէթլէ.—Էֆէնտի, րիճա իտէրիմ, պրագմայընըզ քի պիզի օ խասթախանէյէ կէօթիւրսիւնլէր. . .

Միւլազիմ.—Նիչի՞ն կիթմէք իսթէմէյօրսընըզ, Մատմազէլ.

Էտմէ.—Պանա էօյլէ կէլըյօր քի, էկէր վալիտէմ եէնիտէն օրայա կիտէճէք օլուր իսէ, արթըգ օրատան սաղ տիչարը չըգամայաճագ տըր, վէ էօյլէ հըսս իտիյօրըմ քի, վալիտէմի էօլիւմտէն գուրթարամայաճագըմ. . . Պագընըզ, էֆէնտի, պիչարէ վալիտէմ լագըրտըլարըմըզը իչիտիյօր, լաքին ֆիքրիմիզի անլայամըյօր. . . ագլընը մալիք տէյիլ տիր. . . Տօգթօր Րիթնէր՝ անը ասլա էյի իթմէյէճէքլէրինտէն, պէն տէ մէրգումէյի տիկէր պիրինէ կէօթիւրմէք իսթէյօրըմ, զիրա օ՛ վալիտէմի էյի իտէճէկինէ չիւպհէմ եօգ տըր . . . Իշթէ պու սէպէպէ մէպնի խասթախանէտէն տիշարը չըգտըմ . . . իշթէ պու սէպէպէ մէպնի վալիտէմի ալըպ կէթիրտիմ . . . Ալլահ աշգընա օլսուն, էֆէնտի, սէօյլէյինիզ եագամըզը պրագսըն . . .

Րիթնէր օմուզլարընը սալլայըպ տուրույօր իտի.

Միւլազիմ.—Թալէպինիզ միւմքինսիզ տիր, Մատմազէլ . . . Պէօյլէ պիր ալըր մէսէլէյէ նէ՞ հագգ իլէ միւտախալէ իտէպիլիրիմ. պունտան մաատա զաթէն պու մէսէլէ սիզին արզունըզա մուղայիր պիր սուրէթտէ հալլ օլընմըշ սայըլըր . . . Վալիտէնիզ տօգթօրա թէվտի օլընմըշ տըր . . . Տօգթօր՝ քէնտիյէ հէվալէ օլունան հագգը նէզարէթտէն սարֆը նազար իտէմէզ . . .

Էտմէ.—Լաքին էկէր վալիտէմին հայաթը թահթը թէհտիտտէ պուլընըր՞ իսէ . . .

Միւլազիմ.—Քի՞մ թէհտիտ իտիյօր.

Էտմէ՝ հէքիմի կէօսթէրէրէք.—Պու ատամ.

Միւլազիմ՝ կիւլիւմսէյէրէք.—Տօգթօր Րիթնէր՝ մէշհուր պիր հէքիմ օլտըղընտան, պու զաննընըզա նազարը ճիտտի իլէ պագամամ. Խասթախանէսինտէ պուլընան խասթալարա իթտիկի ֆէտաքեարլըգ հէր քէսին մալիւմի տիր . . .

Էտմէ.—Տիմէք պէնի թէսահուպ իթմէզսինիզ, էֆէնտի.

Միւլազիմ.—Պէն սիզի նէ թէսահուպ իտէրիմ, նէ թէրք իտէրիմ . . . Սիզէ եալընըզ իթաաթ իթմէնիզի նասիհաթ էյլէրիմ, զիրա պէնճէ պունտան պաշգա չարէ եօգ տըր.

Էտմէ՝ տիւշարը հիտտէթ ու քէտէր օլարագ.—Ա՛հ, պիթարաֆ տուրմագ՝ չէ. րիքը թէօհմէթ օլմագ տիմէք տիր. Պիզի ճէլլատա թէսլիմ իտիյօրսընըզ, էֆէնտի.

Րիթնէր.—Պու գըզըն տէլի օլտըղընը իսպաթ իթմէք իչիւն չահատէթինիզէ լիւզում օլաճաղը չիւպհէսիզ տիր.

Էտմէ.—Տէլի՞ մի օլաճաղըմ. էվէթ, հագգընըզ վար, սայէնիզտէ չըլտըրաճաղըմ . . . Ալլահըն խըշմընա կէլէսինիզ.

Պիչարէ Էտմէ՝ տիւչար օլտըղը տէհշէթլի հէյէճանլարտան թագաթսիզ օլարագ, քէնտի քէնտիսինի ղայպ իթտի վէ վալիտէսինին եօնիւնտէ եէչիլլիկին իւզէրինէ տիւշիւպ եուվարլանտը. Վալիտէսի պու հալի կէօրիւպ, լաքին զանն իտէրսին հիչ պիր չէյ հըսս իթմէմէքտէ իտի.

Րիթնէր՝ մէմնունիյէթլէ պիր սօլուգ ալըպ տէտի.

—Իշթէ պու պայկընլըգ էյի օլտու, պու հալ հէր չէյի գըսա քէսէր պիթիրիր.

Միւլազիմ.—Պու կէնճ գըզտան էօթիւրի հիչ գօրգմա՞զ մըսընըզ.

Րիթնէր.—Պիլաքիս չօգ գօրգարըմ. . . Պու սարսըլըշտան սըննըրլարընա ֆէնալըգ հասըլ օլուպ, պունըն տէլիլիկէ նէթիյճէ վէրմէսի տախի իհթիմալտէն պաիտ տէյիլ տիր. . . Մատմազէլին պու չէյէ բէք զիյատէ իհթիմամը Թայիֆէի օլտըղընը մահթթէէսսիւֆ պէյան իտէրիմ. . . Լաքին իհթիմալ քի վուգուաթը պէն ֆէնա կէօրիւյօրըմ, վէ պէօյլէ օլմասընը անսաիմ իլէ գալպ թէմէննի իտէրիմ. . . Միւլազիմ էֆէնտի, սիզտէն պիր խըտմէթ պէքլէրիմ. . .

Միւլազիմ.—Նէ՞ խըտմէթ.

Րիթնէր՝ ասքէր նէֆէրլէրինի կէօսթէրէրէք.—Միւսաատէ իտինիզ պու իքի էֆէնտիլէր, գըզը խասթախանէյէ նագլ իթմէք իչիւն պանա եարտըմ իթսինլէր.

Միւլազիմ.—Պու գօլայ պիր չէյ, թահթը էմրինիզտէ տիրլէր.

Միւլազիմին պիր իշարէթի իւզէրինէ իքի ասքէր նէֆէրի՝ Էտմէնին վէ գօլլարընը չաբրասթլայըպ սանտալեա կիպի պիր չէյ եափարագ Էտմէյի ուսուլճաճըգ տօգթօրըն խանէսինէ կէօթիւրտիլէր.

Հէքիմ՝ Ժաննըն գօլընտան թութմըշ օլտըղընտան, մէրգումէ՝ գուզու կիպի արգալարը սըրա կիթտի.

Խասթախանէտէ Ժանն՝ եէնիտէն քէնտի օտասընա գօնըլըպ, Մատմազէլ Տըլարիվիէր տախի հէնուզ պայկըն օլտըղը հալտէ եաթաղը իւզէրինէ վազ օլընարագ, հալինին եաճագ իթտիկի վէճհլէ խասթա պագան գատընլար թարաֆընտան թէտավի իտիլմէկէ պաշլատը. Էյլէսընը պու իքի պիչարէ անա գըզ՝ եէնիտէն Օթէօյլտէքի մէնհուս խասթախանէյէ գաբաթըլտըլար . . .

* *

Գլօտ Մարթօ՝ մալիւմըմըզ օլան տէհշէթլի քէշֆի իճրա իտէլիտէն պէրու տուրկուն վէ միւքէտտէր պիր հալ քէսպ իտուպ, տայիմա չալըշըր, վէ լաքին հիչ կիւլմէզ վէ Թիւրքի չաղըրմազ իտի.

Անճագ տայիմա վէ միւթէվալիյէն քէնտի քէնտիյէ չէօյլէ սէօյլէնիպ տուրուր իտի.

—Քէշֆ իթտիկիմ չէյ աճապա սահի՞հ մի տիր, զանն իթտիկիմ չէյ աճապա միւմքի՞ն մի տիր.

Պու պապտէ զիհնինտէ չիւպհէ հասըլ իթմէյէ չօգ չալըշըր իսէ տէ, պիր տիւրլիւ մուվաֆֆագ օլամազ.

(Տէվ.)

ֆիմին պաշլատըղը իշէ՝ անըն էֆքեարը մունճիպինճէ տէվամ իթմէկէ հասըը սայ ու ղայրէթ իտէճէկիմ. պու իշ՝ Իթթիհատը Ալէմանիա հիւքիւմէթլէրիյլէ միւթթէֆիգ լէն Ալէմանիայը մէրքէզը սուլհ ու սալահ իթմէքտէն վէ իմբէրաթօրլըղ իլէ Բրուսիա գանունը էսասիլէրի վասըթասըյլա Ալէման մէմալիքինին սաատէթ ու րիֆահիյէթինէ չալըշմագտան իպարէթ տիր։

Գավմը սատըգըմ հագգընտա էմնիյէթը քեամիլէմ վար տըր. պու գավմ՝ պիր չօգ ասըրլար միւտտէթինճէ խանէտանըմըա պէրապէր էյի վէ ֆէնա կիւնլէր կէօրմիւշ տիր, զիրա հիւքիւմտար իլէ էհալի արասընտա մէվճուտ օլան իթթիհատը գավի էսասընա իթթինատէն գանաաթ հասըլ իթտիկիմէ կէօրէ, պէն կէրէք մէսէրրէթ վէ կէրէք էլէմ ու քետէրտէ ատիլ վէ սատըգ պիր գրալ օլաճաղըմը թէաահհիւտ իտէրիմ.

Ալլահ պանա մուին օլսուն, վէ միւտտէթը հայաթըմըա մէֆրուզը էօհտէմ օլան պիր վազիֆէյի իյֆա իթմէք իչին պանա գուվվէթ վէրսին. (Իմզա)

ՖՐԷՏԷՐԻԳ

Պէրլին 12 մարտ 1888

* *

Բրէնս Պիզմարքա խիթապ օլան նամէի մախսուս

Սէվկիլիւ բրէնսիմ,

Ջիհամը հիւքիւմէթի եէար իտտիքէժէ ալտըղըմ սըրատա սիզէ խիթապը մէգալ իթմէք պէնիմ իչին պիր լիւզումը մուհլագ տըր, սիզէ քի էլան խիտիրաճաթը էպէտիյէտէ օլան բէտէրիմին պիրինճի պէնտէսի սիֆաթըյլէ օնա պիր խայլի սէնէլէր քէմալը սատագաթլա իյֆայի խըտմէթ իթմիշսինիզ.

Սիզ՝ միւշարէլէյհին միւշավիրը սատըգ վէ չէճիլի օլուպ, բօլիթիգասընը իտարէ վէ գօմանտա, վէ մուվաֆֆագիյէթինի թէէմին իթմիշսինիզ տիր։ Խանէտանըմըզ իլէ պէրապէր պէն սիզէ բէք զիյատէ միննէթտար օլտըղըմտան, հիւքիւմէթիմին նէ նօգթաի նազարըա իթթիխազը մէսլէք ու հարէքէթ իտէճէկինի հէր քեստէն էվվէլ սիզին պիլմէկէ հագգընըզ վար տըր.

Իմբէրաթօրլըգ իլէ Բրուսիա իչին Գանունը էսասի վէ հուգուգլա թէէսիս օլունան նիզամաթ՝ էվվէլէմ էվվէլ միլլէթին հիւրմէթ ու րիայէթ, վէ էսէպ ու ախլագըյլա քեսպը մէթանէթ վէ թագվիյէթ իթմէլի տիր։ Պինաէն ալէյհ միւմքին օլտըղը մէրթէպէ գավանին վէ թանզիմաթը տէվլէթին սըգ սըգ թէպէտտիւլլէրին մուճիպ օլաճագ թէզլզիւլաթտան միւճանէպէթ իթմէլի տիր։

Հիւքիւմէթը իմբէրաթօրիյէյէ իսապէթ իտէճէք վէզայիֆին իյֆասը՝ Բրուսիա հիւքիւմէթինին չիմտիյէ տէկին էմնիյէթը հալ իւզրէ մուհաֆազա պուլընտըղը էսասը գավիյէյէ թօգանմալըաճագ տըր։ Իմբէրաթօրլըգ իչին, պիլճիւմլէ հիւքիւմաթը միւթթէֆիգէնին վէ Րէյխսթագ մէճլիսինին գանունը էսասիճէ օլան հուգուգլարընա թէմամիյլա րիայէթ օլունմագ տըր. Լագին իմբէրաթօրըն հուգուգը հագգընտա տա Րէյխսթագ իլէ հիւքիւմաթը միւշարէլէյհիւմէտէն էօյլէ պիր րիայէթ թալէպ իթմէք միւնասիպ օլաճագ տըր։

Իշպու հուգուգը միւթէգապիլէ ադտէմը ամալ ու մէգասըտին՝ սաատէթ վէ րէֆահիյէթը ումումիյէնին թէէմինինտէն իպարէթ պուլընտըղընը, վէ պու րէֆահ ու սաատէթին՝ գանունը ալի մագամընտա օլտըղընը նազարը իթիպարտան տուր իթմէմէլի, վէ աչըգ պիր սուրէթտէ հուսուլէ կէլէն իհթիյաճաթը միլլէթին թէճտիտը վէ թախմի պիր սուրէթտէ նազարը տիգգաթէա ալմալը տըր։ Պու վազիֆէնին քէմալը սիւքիւն ու սիւքիւնէթլէ իյֆասընա միւգթազի օլան էն էմին թէէմինաթ՝ պէնճէ մէմլէքէթին գուվվէի թէտաֆիիյէսի իլէ չէճի վէ թէճրիւպէլի օրտուսըն վէ էսէվլ մէթին օլան գուվվէի պահրիյէսինին մուհաֆազասընտա մէվճուտ տըր։ Իմբէրաթօրլըղըն միւսթէմլէքաթը պախուսուսի՝ տօնանմամըզա վէգայիֆը միւհիմմէ թահմիլ իթմէքտէ տիր։

Էլհասըլ օրտու վէ պահրիյէմիզին թէնսիգաթ ու թէշքիլաթը՝ մուճիպը շան ու շէրէֆի օլմուշ օլտուղը տէրէճէտէ մուհաֆազա օլունմալը, վէ միւսթագպէլտէ տախի անլէրին գըյմէթ ու խասաիսինի թէէմին ու մուհաֆազա էյլէմէլի տիր։

Իմբէրաթօրլըղա վէ գրալլըղա մախսուս օլան Գանունը էսասինին ահքեամընը թէմամիյլա մուհաֆազա իտէրէք իմբէրաթօրլըղը վէ Բրուսիայը իտարէ իթմէկէ գարար վէրմիշիմ տիր։ Պու ահքեամը՝ էսլաֆըմ իհթիյաճաթը էհալինի վէ հիւքիւմէթին էհալիյէ գարշը օլան վէզայիֆը մէտէնիյէ վէ սիյասիյէսինի հաքիմանէ պիր սուրէթտէ նազարը տիգգաթա ալարագ թէէսիս ու իճտաս իթմիշլէր տիր։ Ահքեամը գանունիյէի մէզքիւրէնին գուվվէթ ու մուհաֆազաթը զահիր օլապիլմէք իչին ումում թարաֆընտան գավանինի մէզքիւրէյէ հիւրմէթ ու րիայէթ օլունմալը տըր։

Ասըրլարտան պէրու խանէտանըմըն րիայէթ իթտիկի հուրրիյէթը մէզհէպ գաիտէսինին՝ հէր հանկը խութ ու մէզհէպէ մէնսուպ օլուրլարսա օլսունլար պիլճիւմլէ թէպաամ հագգընտա բէմաֆիսսաալըգ պիր հըմայէ մագամընտա օլմասընը թալէպ իտէրիմ. Թէպաամըն ճիւմլէսի տէ գալպիմին եագընընտա տըր. Թէհլիքէ կիւնլէրինտէ հէբսի տէ հէր ֆէտաքեարլըղա գաթլանըպ խըտմէթը չէճաաթ իթմէտիլէր մի։

Բէտէրիմին էֆքեարընա թէվֆիգէն, հէր սընըֆ էհալինին րիֆահիյէթը թէալիյէսինին թէսհիլ, մէնաֆիի միւթէզատտէյի թէլիֆ (հաշըեցնել) վէ նէգայիսը մուհագգագէյի միւմքին մէրթէպէ թախֆիֆ իթմէք իչին սարֆ օլունան պիլճիւմլէ իգտամաթը՝ քէմալը չէվգ ու ղայրէթլէ իլթիզամ իտէճէյիմ. Լագին հէյէթը իճթիմաիյէնին կիւրիֆթար օլտուղը պիլճիւմլէ սիյաթ ու մէսաիպէ հիւքիւմէթ մարիֆէթիյլէ նիհայէթ վէրիլմէսի միւմքին օլտուղունա տաիր վահի պիր խըյալին հուսուլընէ մէյտան վէրիլմէսինի տէ իսթէմէմ.

Թէրպիյէի ամմէ մէսէլէսի՝ հէյէթը իճթիմաիյէ միւթէալլիգ մէսաիլտէն պիրի օլուպ, տահա եուքսէք պիր թալիմ ու թէրպիյէնին պէն էլէ հայրէթլէ ու թէվսիի լազըմ իսէ տէ, աղըր մուխամթարալար վուգուա կէլմէք վէ միլլէթին գուվվէի մալիյէսինին թէճավիւզի մաֆէվգինտէ միւթալէպաթ մէյտան պուլմամագ իչին չօճուգլարըա նօգսանըղ պիր թալիմ ու թէրպիյէ իթա օլունմալը տըր։

Թալիմ ու թէրպիյէ իլէ պէրապէր չունա տախի տիգգաթ օլունմալը տըր քի, Ալլահտան գօրգան վէ էհլը գանաաթ օլան պիր միլլէթ՝ ասըրըմըզըն հէր մուխաթարաթ վէ իհթիմալաթը էգօնօմիգըյէսինէ մուգավէմէթ իթմէք գաբիլիյէթինի հայիզ տիր։

Ումուր ու մէսալիհը տէվլէթտէ գաիտէի թասարրուֆա հէր ան ու գէման րիայէթ օլունըպ մէսարիֆաթը գաիտէտէն սագընըլմասը գաթիէն մալլումըմ տըր. Էկէր Բրուսիանըն ատաթը գատիմէսինտէն օլան թէասսուֆ վէ իտարէ՝ իգթիսատը գէմանէտէն նէշէթ իտէն մէսարիֆաթը ճէտիտէյէ մուգավէմէթ իտէմէզ իսէ, պիլճիւմլէ իթրահը մալիյէ լայիհալարընը պէն գընտիմ պիթմաբաճնէ պիր սուրէթտէ թէտգիգ ու թէֆթիշ իտէճէյիմ.

Տախիլը միւլքտէ պէօյիւք վէ քիւչիւք պազը չիրքէթլէրէ վէրիլէն մուխթարիյէթը իտարէ շայանը մէմնունիյէթ ու սէնա տըր. Մամաֆիհի պէնճէ չուրասը ճայի սիւալ տըր քի, մէզքիւր չիրքէթլէրէ վէրկի թահսիլի իչին պիր հագգ ու սէլահիյէթ վէրիլմիշ օլուպ, անլէր տէ իմբէրաթօրլըգ իլէ պէհհէր հիւքիւմէթը միւթթէֆիգէ թարաֆընտան թարհ օլունան թէքալիֆի սուրէթը քեաֆիյէտէ նազարը տիգգաթա ալմագսըզըն մէզքիւր հագգ ու սէլահիյէթլէրինի իճրա խուսուսունտա պու թէքալիֆին թահամմիւլի խարիճինտէ պիր պարը կիրան հուսուլէ կէթիրմէյօր մը. Քէզալիք չունը տախի թէճէսսիւս իթմէլի տիր քի, մէմուրլարըն ատէտի թէնգիհ ու թէնզիլ օլունըպ մաաշլարըն մըգտարընը թէզյիտ իթմէք միւմքին տէյի՞լ մի տիր.

Ումուրը սիյասիյէ վէ մէտէնիյէյի պիր էսասը մէթինէ իւզէրինէ վազ ու թէէսիս իթմէկէ միւվաֆֆագ օլտուղտան սօնրա, մէարիֆ վէ սէնայիի միլլիյէնին թէրագգիսի իչին տախի չալըշըլմասընը արզու էյլէրիմ.

Պասմ ու պէյան օլունան պու նիյէթլէրին հուսուլպէզիր օլմասը իչին սատագաթ վէ թէճրիպէքեարլըղընըզա կիւվէնիյօրըմ. Իմբէրաթօրլըղըն տէվաիրը գանունիյէսինին վէ մէճլիսլէրինին պիլճիւմլէ էհալինին էլպիրլիյի իլէ հէր պիր իշտէ թէմամը մուվաֆֆագ օլաճաղըմըզա էմին իմ. Պինաէնալէյհ սիզին իսթիգամէթ ու մահարէթինիզէ թէվեքքիւլ իտէրէք, պու մագսատըմըն հուսուլը իչին մէսաիյի լազըմէնիզի իյֆա իտէճէյինիզէ էմին իմ տիր։

Մութէհասսիսանէ

ՖՐԷՏԷՐԻԳ

Պէրլին 12 մարտ 1888

* *

Պէրլինտէ թէէմինէն րիվայէթ օլունտըղընա կէօրէ, իմբէրաթօրըն Սան-Րէմօտան վիւրուտը էսնասընտա Լայբզիկտէ վուգու պուլան միւլագաթտա բրէնս Պիզմարգ՝ Ալէման էհալիսինէ խիթապ օլան պալատէքի պէյաննամէնին միւսվէտտէսինի իմբէրաթօրը միւշարէլէյհէ իթա իթմիշ օլմաղլա, իմբէրաթօր տախի էվրագը մէզքիւրէյի արիզ ու ամիգ թէտգիգ ու թէֆթիշ իթտիքտէն սօնրա մէալ ու միւնտէրիճաթընտա խայլի թաատիլ իթմիշ տիր.

Տիգէր պիր րիվայէթէ կէօրէ իսէ, իմբէրաթօր Ֆրէտէրիգ՝ մէզքիւր պիլտիրի պէյաննամէ իլէ բրէնս Պիզմարգա խիթապ օլան նամէի մախսուսը Սան Րէմօտա գալէմէ ալըպ, Լայբզիկտէ պաշ վէքիլէ թէսլիմ իթմիշ, պաշ վէքիլ տախի՝ հիչ պիր թաատիլաթ թէքլիֆ իթմէքսիզին էվրագը մէզքիւրէյի էրթէսի կիւնիւ Շարլօթէնպուրկտա իմբէրաթօրա իատէ էյլէմիշ տիր.

Պէրլին 14 մարտ.— Իմբէրաթօրըն ահվալը սըհհիյէսի մաթլուպ տէրէճէտէ օլուպ, սապահտան ագշամա գատար չալըշմագտա վէ բէտէրինին ճէնազէ ալայընա տաիր պիլճիւմլէ թէրթիպաթ վէ ֆիւրուաթը քէնտիսի թանզիմ ու թէրթիպ իթմէքտէ տիր. Տիւն բրէնս Պիզմարգըլա մարէշալ Մօլթքէյի հուզուրընա գապուլ իթմիշ, պիր խայլի բարօլթօլարըն գրաաթընը իթմամ իթմիշ տիր. Միւշարէլէյհ՝ մուխաթըպլարըյլա թայմա թահրիրէն միւքեալէմէ իթմէքտէ տիր.

Իմբէրաթօր իլք տէֆա օլարագ տիւն Պէրլին պէլէտիյէ մէճլիսինին պիր հէյէթը մէպուսէսինի րէսմէն հուզուրընա գապուլ իթմիշ, վէ պու հէյէթը մէպուսէ իմբէրաթօրա պիր թաազիյէթնամէ թագտիմ էյլէմիշ տիր.

Իմբէրաթօրիչա Վիգթօրիա՝ պիր չէյրէք սաաթ գատար տէվամ իտէն իշպու միւլագաթտա հազըր պուլունմուշ տըր.

Թաազիյէթնամէի մէզքիւրը հէյէթը մէպուսէյէ րիյասէթ իտէն չէհր էմինի Մ. տը Ֆօրքէնպէք գրաաթ իթմիշ, խիթամընտա իմբէրաթօրըն ճէվապը մուհարրէրինի տախի իմբէրաթօրըն էմրի մուճիպինճէ միւշարէլէյհ չէհր էմինի գրաաթ իթմիշ տիր.

Պունը միւթէաաքըպ իմբէրաթօր Ֆրէտէրիգ՝ հէյէթը մէպուսէ ազասընըն պէհհէրինին էլինի սըգարագ միւլագաթա խիթամ վէրմիշ տիր.

* *

Պէրլին 15 մարտ.— Իմբէրաթօրը ճէտտին նէ սուրէթլէ եէմին րէսմինի իճրա իտէճէկի՝ թահթը գարարա ալընմըշ տըր. Իմբէրաթօր՝ Բրուսիա Բարլամէնթօսընըն (Լանտթակ) հէր իքի մէճլիսինէ տէ խիզասը թահթընտա պիր էվրագ իրսալ իտուպ, պունտա Գանունը էսասիյէ քէմալը սատագաթլա րիայէթ իտէճէկինի վաատ իտէճէք, վէ իլէրուտէ չիֆահէն տախի րէսմը թահլիֆի (եէմին) իճրա իտէճէկինի իշար էյլէյէճէք տիր.

* *

Միւթէվէֆֆա իմբէրաթօր Կիյօմին նաշէսի պահարլանտըգտա, մէյտանէսինտէ կիւվէրճին եումուրթասը իրիլիկինտէ պիր թաշ պուլունտըղը թէպէյյիւն իթմիշ, իմբէրաթօրը միւշարէլէյհին միտէսի, աղ ճիյէրի վէ ագզայի սաիրէսի բէք սաղլամ օլտուղընտան, միւշարէլէյհին՝ մէսանէ խասթալըղընտան վէֆաթ իթտիկի անլաշըլմըշ տըր.

Իշպու թէշրիհ՝ Լաուէր, Լէօթօլտ վէ Զիէման նամ հէքիմլէր թարաֆընտան զապթ ու գայտ օլունըպ, թէֆթէրխանէի իմբէրաթօրիտէ վազ վէ հըֆզ օլունմուշ տըր.

* *

Իմբէրաթօր Կիյօմ՝ Րուսիանըն Գալուկա ալայընըն ֆախրի գօմանտանը պուլունտըղընտան, պու ալայ պէօյլէճէ միւշարէլէյհին նամըյլա եատ օլունաճաղը կիպի, իմբէրաթօրը ճէտիտ Իւչիւնճի Ֆրէտէրիգ տախի մէզքիւր ալայ իլէ Բէթէրսպուրկտաքի [illegible] ալայընա ֆախրի գօմանտան նասպ օլունմըշ տըր.

* *

Սրպիա գրալը Միլան՝ իմբէրաթօր Կիյօմին ճէնազէ ալայընտա հազըր պուլունմագ իւզրէ Պէրլինէ կիթմէք նիյէթինտէ պուլունմուշ իսէ տէ, ըՍգուբչինա մէճլիսինին անգարիպ քիւշատ օլունաճաղը հասէպիյլէ պու նիյէթտէն սարֆը նազար իթմիշ, վէ հարպիյէ նազըրը Ժէնէրալ Կրուիչին՝ գրալը միւշարէլէյհ թարաֆընտան վէքեալէթէն Պէրլինէ կիտուպ, գրալ Միլանըն խաթթը տէսթիլէ մուհարրէր իքի գըթա մէքթուպը իմբէրաթօրիչա Աւկուսթա իլէ իմբէրաթօրը ճէտիտ Իւչիւնճի Ֆրէտէրիգէ թէսլիմ իթմէսինէ գարար վէրիլմիշ տիր.

ՖՐԱՆՍԱ վէ ԱԼԷՄԱՆԻԱ

Պէրլինին Նօրտ Տօյչ Ցայթունկ կազէթասը՝ պէր վէճհը աթի պիր պէնտը մախսուս նէշր իթմիշ տիր.

Ֆիլհագիգա 1870 սէնէսինտէն պէրու Ալէմանիա պիր հալը թէֆէվվուգ վէ րիւճհանիյէթտէ պուլունըպ, օ զէմանտան պէրու գուվվէթի միւթէմատիյէն թէզայիւտ իթմէքտէ իսէ տէ, պու հալին մէսուլիյէթի Ալէմանիայա աիտ օլմայըպ Ֆրանսայա րաճի տիր, զիրա Ֆրանգֆօրթ ահտնամէսինին էրթէսի կիւնիւ Ֆրանսա՝ ահտնամէի մէզքիւրը բօզմագա չալըշմըշ տըր. Էկէրչի Ալէմանիա թէզյիտը գուվվէթ իտիյօր իսէ, պու չէյ՝ հիւճում ու թէճավիւզ իչին տէյիլ, միւտաֆէա նիյէթինէ մէպնի օլուպ, պու տա Ֆրանսա իլէ Րուսիատա հիւքիւմֆէրմա օլան էֆքեար ու թէսավվուրաթ իճապաթընտան պուլունմուշ տըր. Մէմլէքէթիմիզ հագգընտա վազիֆէմիզի պէօյլէ պիլմէլիյիզ, եօգսա մէմլէքէթիմիզէ խըյանէթ իթմիշ օլուրըզ.

Ալէմանիանըն Էվրօբատա քէսպ իթտիկի թէֆէվվուգ վէ րիւճհանիյէթ քեամիլէն սուլհճույանէ պիր սուրէթտէ պուլունըպ, օ հալտէ Ֆրանսանըն պիր վագըթ իճրա էյլէտիկի նուֆուզ ու րիւճհանիյէթտէն էսասէն ֆարգլը տըր. Ֆիլհագիգա պիզ՝ Ալէմանիայա միւթթէֆիգ օլան հիւքիւմէթլէրի թէմամիյլա հուրր ու սէրպէսթ պրագըրըզ, Ֆրանսա իսէ թայմա Էվրօբանըն ումուրը տախիլիյէսինէ միւտախալէ իտէր վէ թէրագգիյաթա մանի օլուր իտի. Իհթիմալ տըր քի, պու տէվլէթ էկէր եինէ րիյասէթը միլէլ ու ագվամը իհրազ իտէճէք օլուր իսէ, էն գուվվէթլի քէնտիսի գալմագ իչին ումումը թէրքը սիլահա մէճպուր իտէճէք տիր.

Ալէմ պու իքի թարաֆըն պիրինի իլթիզամ իթմէլի տիր. չէօյլէ քի, եա գուվվէի միւսէլլահայը մուհաֆազա իտէրէք, Ալէմանիա թարաֆընտան թէէսիս օլունան վէ հէր հիւքիւմէթին քէնտի քէնտիյի իտարէ իթմէկէ հուրր ու մուխթար պուլունմասընտան իպարէթ պուլունան միւվազէնէյի գապուլ իթմէլի, եա խօդսա աքսի պիւտժէսինի թէնզիլ իտուպ, Ֆրանսըզ ուսուլինճէ Էվրօբա միւվազէնէսինին եէնիտէն օրթայա չըգմասընը, եանի Ֆրանսանըն տիւվէլը սաիրէ իշլէրինէ միւտախալէ իթմէսինի կէօրմէլի տիր, զիրա Նէսէլրօտ վէ Թալէյրան՝ խարիճի բօլիթիգայը տայմա պէօյլէ անլամըշլար տըր.

ԱՒՍԹՐԻԱ

Վիէննատան մարտ 15 թարիխիլէ Թան չէքիլէն պիր թէլէկրաֆտա պէր վէճհը աթի օգունմուշ տըր.

«Աւսթրիանըն իթթիֆագը միւսէլլէսատէ հաիզ օլտուղը մէվգիի խայլիտէն խայլի պիր թէպէտտիւլ վագը օլտուղու Վիէննատա ալէլումում զան ու գըյաս օլունմագտա տըր. Ֆիլհագիգա բրէնս Պիզմարգ իլէ գօնթ Գալնօքի արասընտա պիր մուխապէրէի թէլէկրաֆիյէ վագը օլուպ, պունտան մագսատ՝ իմբէրաթօր Կիյօմըն վէֆաթը իթթիֆագընա հիչ պիր թէպէտտիւլաթը մուճիպ օլմատըղընը իսպաթ իթմէքտէն իպարէթ պուլունմուշ իսէ տէ, չու տախի աշիքեար տըր քի, իմբէրաթօր Կիյօմ՝ Աւսթրիա իթթիֆագընա պիր թարաֆտարը ղայրէթքեար օլուպ, Աւսթրիա խանէտանը իմբէրաթօրիսի հագգընտա աստըգը տօսթանէ տայիմա թէզահիւր իթմէքտէ իտի, Իւչիւնճի Ֆրէտէրիգ՝ Աւսթրիայա խասըմ օլմամագլա պէրապէր ումուրը Շարգիյէյէ բէք օ գատար էհէմմիյէթ վէրմէմէքտէ, վէ Պալգանլարտա Աւսթրիանըն նուֆուզ ու թէֆէվվուգունի իլթիզամ իթմէք լիւզումընը բէտէրի գատար թէրվիճ իտէճէք կիպի կէօրիւնմէմէքտէ տիր. Իմբէրաթօր Ֆրէտէրիգ՝ բրէնս Պիզմարգտան զիյատէ չու էֆքեարտա տըր քի, թէքմիլ Շարգ մէսէլէսի՝ պիր Բօմէրանիալը [illegible] ասքէր նէֆէրինին քէմիքլէրինի տէյմէզ.

«Իւչիւնճի Ֆրէտէրիգին թէվէճճիւհի էն զիյատէ Իթալիա հագգընտա օլուպ, 1868 սէնէսինտէն պէրու Իթալիա գրալընըն ազիզ տօսթը տըր. Իմբէրաթօր Ֆրէտէրիգին Ինկիլթէրա հագգընտա տախի թէվէճճիւհի վար տըր, զիրա զէվճէսի պիր Ինկիլիզ բրէնսէսի տիր. Քէզա —ղարիպ տիր ամմա սահիհ տիր— միւշարէլէյհին Ֆրանսա հագգընտա տա թէվէճճիւհի օլուպ, տէվլէթը միւշարէլէյհա իլէ միւնասէպաթը տօսթանէ թէէսիսինէ չալըշաճագ տըր. Պու հիսապճա Աւսթրիա՝ տէօրտիւնճի գալըպ, պու տէվլէթ՝ Րուսիա իլէ պիր մուհարէպէյէ կիրիշմէքտէն էվվէլ էլպէթթէ պուբալարընը թէֆամիւլէ հիսապ իտէճէք տիր.

«Իմբէրաթօր Ֆրէտէրիգին՝ բրէնս Պիզմարգա խիթապ իթտիկի նամէի մախսուստա Աւսթրիա իլէ օլան իթթիֆագ ահտնամէսինի ասլա զիքր իթմէմէսի՝ սէպէպսիզ տէյիլ տիր.»

ԹԱՀՐԻՐԱԹԸ

ՈՒՄՈՒՄԻՅԷ

Մէտեունը մահքիմէ՝ թէմիզ իսթիտասընը իթա իտուպ տէ 91 կիւն զարֆընտա իլմիւխապէր կէթիրմէտիկի թագտիրտէ հիւքմը իլամըն իճրասը թէէխիր օլունըպ օլունմայաճաղը, վէ միւտտէթը գանունիյէսի զարֆընտա թէմիզ թալէպինէ մէյտանը մէտեունըն էմվալը մէնգուլէ վէ ղայրը մէնգուլէսի հաճզ (սէքէսթրօ) օլունարագ մուամէլաթը լազըմէ գարինը խիթամ օլաճաղը պիր զէմանտա մէտեուն թէմիզը տավա էյլէտիկի հալտէ, մուամէլաթը վագըանըն թէէխիրի լազըմ կէլիպ կէլմէյէճէկի՝ պազը թարաֆտան իսթիֆսար վէ իսթիզահ օլունմասը իւզէրինէ, քէյֆիյէթ՝ էնճիւմէնը ատլիյէյէ լէտէլհավալէ ուսուլը մուհաքէմէի հուգուգիյէ գանունը մուվագգաթընըն 223 վէ 224-ինճի մատտէլէրի մուճիպինճէ, ագարա միւթէալլիգ օլուպ գապիլը թէմիզ օլան իլամաթըն թէէխիրը իճրասը՝ թէմիզ իսթիտանամէսինին մահքէմէի թէմիզիյէ գապուլինէ, վէ ազշէ վէ էմվալը մէնգուլէյէ միւթէալլիգ օլան իլամաթըն թէէխիրը իճրասը իսէ հիւքմի թալէպին միւսթէտուի թէմիզին մահքէմէնին թէքէֆֆիւլ իթմէսինէ վէ խալիսա թէմիզ օլունան իլամըն թամամիյլէ իճրասընա միւթէվագգըֆ օլուպ, մահքիւմիւն ալէյհ իսէ քէնտի թարաֆընտան թէմիզ իլէ մահքէմէի թէմիզիյէ քէֆալէթ սէնէտի իթասը իլէ թէէմին էյլէմիշ վէ եա էմվալը վէ էմլաքը՝ խասմը թարաֆընտան հաճզ վէ թէվգիֆ իթթիրիլմիշ օլմասընա միւթէվագգըֆ օլմաղլա պէրապէր, կէրէք ագարա վէ կէրէք ազշէ վէ էմվալը մէնգուլէյէ միւթէալլիգ օլան իլամաթ ահքեամընըն մէվգըի իճրայա թէէխիրի՝ միւսթէտուի թէմիզին մահքէմէի թէմիզտէն իսթիհսալ իտէճէկի իլմիւխապէրին տաիրէի իճրայիյէ իպրազ վէ իրաէսինէ միւհթաճ օլտուղընտան, թէմիզ իսթիտա գըլընան պիր իլամըն գապիլը թէմիզ օլուպ օլմատըղընը թէմիզ միւրուր իտուպ իթմէտիկինէ իճրա մէմուրիյէթինճէ պագըլմագ լազըմ կէլմէյիպ, հէման իճրա գանունը ահքեամընա թէվֆիգէն հիւքմը իլամըն իճրասը թէպտիյէ վէ իսթիհսալ օլունմագ լազըմ կէլիպ, անճագ թաշրալարտա վուգու պուլան թէմիզ իսթիտալարը՝ մահալլի մահքէմէլէրինէ վէրիլիպ օրատան մահքէմէի թէմիզէ կէօնտէրիլմէքտէ օլտուղը ճիհէթլէ, զիքր օլունան իսթիտանամէլէրին մահքէմէի թէմիզէ վիւսուլի իլէ գապուլի թագտիրինտէ ասհապը թարաֆընտան թէէխիրը իճրա իլմիւխապէրինին պիլիսթիհսալ մահալլի իճրա մէմուրիյէթինէ իպրազը՝ վագթա միւհթաճ օլտուղը, վէ իճրա գանունընըն 25ինճի մատտէսինտէ տախի մէտեունըն իսթինաֆ վէ թէմիզ տավասընա գըյամ էյլէտիկինի միւշիր աթ օլտուղը մահքէմէնին իլմիւխապէրինի իպրազ իթմէք իւզրէ քէնտիսինէ մէօհլ վէրիլէճէկի մուրագգամ պուլունտուղը ճիհէթլէ, պիր իլամ ալէյհինէ թաշրատա թէմիզ իսթիտանամէսի իթա վէ չէրաիթի թէմամիյլէ իյֆա օլունմասը իւզէրինէ էվրագը մահքէմէի թէմիզիյէյէ թէվտի օլունտուղը մահալլի մահքէմէսի թարաֆընտան իճրա մէմուրինէ թահրիրէն մալիւմաթ վէրիլինճէ, վէ հիւքմը իլամըն իճրասը թէէխիր իթմէկէ միւրաճաաթ իթմէք իսթէյէն թարաֆէյնին թէմիզ իսթիտասընը իթա էյլէտիկի թարիխտէն իթիպարէն իճրա գանունը մուճիպինճէ մէօհլ վէրիլմէսի լազըմ կէլէճէյի թէպլիղ պուլունմուշ տըր.

ԻԼԱՆ

Պոլիտան 4 սէնէ ագտէմ ճիւմլէնին մալիւմը օլտուղը իւզրէ Պապը Ալիտէ Սատարէթէ տաիրէսի գարշըսընտաքի մասլահաթ խաբլանէսի պու տէֆա քիւշատ էյլէտիմ. Էսնէ էվվէլքի կիպի լայիհա վէ սաիրէ թահրիրիյէ պէրապէր հէր կէօնա մուամէլէ վէ մուհասէպէ վէ միւնազաա իւզէրինէ կէրէք վէքիլ վէ մուհարրիր վէ կէրէք մուխպիր վէ մուալիմ սըֆաթըյլէ թէկլիֆ վէ թէսլիմ մէսալիհ իտէճէկիմի իլան վէ, միւրաճաաթ իտէճէք ասհապը մէսալիհէ քէմալը սատագաթ վէ իսթիգամէթլէ խըզմէթ իտէճէկիմ, պու ֆագիրի թանըյանլարըն էվվէլ օլտուղլարը նամուսըմըն քէֆիլը մութլագը թահլի օլտուղունը պիլիրլէր.

Սապըգ Մալիյէ
միւֆէթթիշլէրինտէն
Ս. ՐՈՒՄԻ

20—9

LA SÉCURITÉ GÉNÉRALE

(Լը Սէքիւրիթէ Ժէնէրալ)

ՀԷՐ ՆԷՎԻ ԹԷՀԼԻՔԷԼԷՐԷ ԳԱՐՇԸ

ՍԻԳՕՐԹԱ ԳՈՒՄՊԱՆԵԱՍԸ

(ԹԻՃԱՐԷԹՃԷ ՋԱՐԱՐԼԱՐ)

[illegible]

Իշպու գումբանիա՝ էմվալը մէնգուլէ վէ ղայրը մէնգուլէ խըրսըզլարընը, վէ էմվալը մէնգուլէ իւզէրինէ վագը օլաճագ թիճարէթճէ վէ սաիր հէր նէվի զարար ու զըյանը սիկօրթա իտէր.

Մէզքիւր գումբանիա՝ ապօնէլէրինին միւնազաա թահթընտա օլան պիլճիւմլէ մաթլուպաթլարընը թահսիլինի, վէ վուգու պուլաճագ մէսարիֆը մուհաքէմէյի քէնտիսի թէքէֆֆիւլ իթմէքտէ իտէր.

Պու պապտաքի թէֆէրրիւաթ, շէրաիթ վէ սաիրէ հագգընտա մալիւմաթ ալմագ իսթէյէնլէր՝ աշաղըտաքի իմզա սահիպինէ միւրաճաաթ իթմէլի տիրլէր.

Տավա վէքիլի
Է. ՋԻՋՄԷՃԵԱՆ

Գալաթատա
Մէհմէտ Ալի Բաշա խանընտա
Ն° 7

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Ատըրէ նէզարէթը ճէլիլէսի հէյէթը իմ Համիտէ պաշ զայմ քեաթիպի Աչմէտ Ֆաիզ էֆէնտիյէ ռիւթպէի սանիյէ սընֆը սանիսի,

Պայազիտ սանճաղը պիտայէթ մաշքեմէսի ճէզա տաիրէսի րիյասէթի միւլգա Պայպուրտ սանճաղը պիտայէթ մահքեմէսի ճէզա տաիրէսի րէիսի Օսման էֆէնտիյէ,

Սիվաս վիլայէթի մէրքէզ պիտայէթ մահքեմէսի միւտտաիի ումումի մուավինլիկի Սարուխան սանճաղը պիտայէթ մահքեմէսի ճէզա տաիրէսի րէիսի Խալիլ Խուլուսի էֆէնտիյէ,

Սարուխան սանճաղը պիտայէթ մահքեմէսի ճէզա տաիրէսի րիյասէթի Սիվաս վիլայէթի մէրքէզ պիտայէթ մահքեմէսի միւտտաիի ումումի մուավինի Հաֆըզ Հասան էֆ. յէ,

Սէրֆիչէ սանճաղը տախիլինտէ վագը Գաթէրին գազասը գայմագամըղը Մէքրի գայմագամը սապըգ Շէմսէտտին պէյէ թէվճիհ պույրըլմըշ տըր։

* *

Չիֆթէլէր չիֆթլիքը Հիւմայունը միւտիրի պայթար գայմագամը Ասիթանէլի Վասըֆ պէյէ 4րնճի Օսմանի նիշանը իհսան պույրըլմըշ տըր։

ՄԻԽԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

Րուսիա վէլիահտըընըն Գարատաղ պէյի բրէնս Նիգօլայըն քէրիմէսիյլէ ազտը իզտիվաճ խուէճէյի հավատիսին թէհզագ. իսթիքտէ օլտըղը Բէթէրսպուրկտան խապէր վէրիլիյոր։ Րիվայէթէ կէօրէ, Չար՝ էվլատըընըն Օրթօտօքս մէզհէպինէ մէնսուպ պիր բրէնսէսլէ թէէհհիւլ իթմէսինի արզու իտիյոր իմիշ։

Հալ պու քի Պէրլինտէ տախի բիվայէթ օլընտըղընա կէօրէ, վէլիահտը միւշարէլէյհ՝ Ալէմանիա իմբէրաթօրը լահէզընըն պիր քէրիմէսիյլէ ազտը իզտիվաճ իթմէսի թէսավվուր օլընըյօր իմիշ։

—

Ինգիլիզ իլէ Վրանիա իլթիսագ խաթթլարընը իչլէթմէյէ տէրէօհտէ խուէն ինշաաթ գումբանեասը՝ խաթթը մէզքիւր իչիւն լիւզումի օլան վակօն վէ լօգոմօթիֆլէրին իշթիրասը իչիւն վուգու պուլաճագ մէսաբիֆը քըւլլիյէնի թէէհվինի իչիւն Սըրպիսթան չըմէնտըֆէրլէրինին Օսմանլը խաթթլարընտա իշլէմէսինի Պապը Ալիյէ թէքլիֆ իթմիշ իսէ տէ, մէսաիլը բօլիթիգիյէի հազըրեճէ վագը օլան էսպապը մանիայա մէպնի թէքլիֆը մէզքիւրըն Թասվիպ խուլիմէտիկի՝ Եվրօբա կազէթալարընտա կէօրիւլմիւշ տիր։

—

Ինկիլթէրրա Բարլամէնթօսընտա Իրլանտա մէպուսանընըն սէրֆիրազ օլուպ Իրլանտա մէսէլէսինի էն զիյատէ միւտաֆէա իտէն Մ. Բարնէլ՝ նէլքէնլէրի ազաճըգ սուլա էնտիրմէկէ պաշլամըշ կիպի կէօրիւնիյոր։

Շույլէ պուլան պիր հավատիսէ կէօրէ, մումաիլէյհ Մ. Բարնէլ Իրլանտա ֆրգասը Տըրպլինտէ պիր Բարլամէնթօ իհտասընա խըրար իթտիքտէ, ճէզիրէի մէզքիւրէնին մուխթարիյէթը խուարէսի (օմ րուլ) խուսուսընտա պիր ատըմ պիլէ իլէրի կիտիլմէյէճէկինէ զանաաթ հասըլ իտէրէք, պունտան պէօյլէ եալընըզ խուարէի մահալլիյէտէ իսլահաթ իճրասը, վէ Տըպլինտէ պիր մէրքէզ մէճլիսի իլէ էյալաթտա 4 մէճլիս թէէսիսի թալէպիյլէ իքթիֆա իթմէյէ գարար վէրմիշ տիր։

—

Միւճթէհէտի Ամէրիգանըն պիր հարպ սէֆինէսի՝ միւթէա օլան բէսմը սէլամը իճրա իթմէքսիզին Մարօգըն (Ֆասըն) Թանճա լիմանընա տուխուլ իլէ, գօմանտանը՝ տէրհալ գ.արայա չըգմըշ վէ խարիճիյէ Նազըրը վէքիլի նէզտինէ պիլազիմէ, Ամէրիգա հիւքիւմէթինին Թալէպ իթտիկի թաղզիյէյի հավի մուֆասսալ պիր նօթայը վէքիլը մումայիլէյհէ թէսլիմ իթմիշ վէ ճէվապ իչիւն բէք գըսա պիր միօհլէթ վէրմիշ տիր։

—

Մաճառիսթանըն Բրէշպուրկ վէ Գըլաւզէնպուրկ նահիյէլէրինտէ պէօյիւք սու թուղեանլարը վուգու պուլտըղընտան, սէտտլէր եարմագ իւզրէ միւթէաատիտ աւքէր նէֆէրաթը իչլէտիլմէյէ պաշլանմըշ տըր։

—

Կէչէն ճումա էրթէսի կէճէսի Սազըրտա խաֆիֆ սարսէմթէ պիր զէլզէլէ վուգու պուլմուշ տըր։

—

Պուգրէշտէ Նէշր օլընան Էւ-իւ-բէլ-Օրէօն կազէթասընըն մէմալիքը Շահանէյէ տուխուլի՝ Թահթը մէմնուիյէթէ ալընմըշ տըր։

ՀԱՒԻՏԻՆ

Համիտիյէնին ՄԱՏՏԷԻ ԱՍԼԻՅԷՍԻՆՏԷՆ

ԱԼէմ-իւ-նէմ

Ալէա պիր իլաճ օլուպ, պասուրա, սըրըլճա, եարալարա, սընըրլարըն կէրկինլէշմէսինէ, եանըգլարա, քէսիքլէրէ, վէսաիր պիլճիւմլէ ճէրիհալարա, իւֆիւնէթ եա կիճիշմէլէրէ գարշը բէք պիրապիր տիր։

Գանտիւք պիրատէրլէր Թարաֆընտան ֆիրուխթ օլընըր։

Տէրսաատէթտէ

Ինկիլիզ էճզախանէսի։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԵՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 20 մարտ

Ինկիլ. էսհամը Ինկ. Լիր.	101-⅝
Օսմ. էսհամը աչըլտը	13-⅝
» » գարանտը	13-⅝
» » Սէրի Ա	23-
» » » Պ	13-⅞
» » » Ս	13-½
Օթօման 1871	77-¾
Օսմանլը Պանգասը	10-
Րուսիա իսթիգրազը	91-½
Մըսըր տուլ. մութթահըտէ	77-⅝
» իմթիյազլը	103-⅜
Տաիրա Սանիյէ Մըսըր	74-⅝
Թօփ իտ իսթիգրազը	099-½
Մաճառիսթ. էսհամը 1877	-
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25-45

—

Բարիզ 20 մարտ

Ֆրանս. էսհ. 3 % Ֆր.	82-07½
» » 4½ %	107-10
Եէնի Օսմ. էսհամը աչըլտը	13-72½
» » գարանտը	13-75
Միւտտահիտէ	
Սէրի Պ.	13-60
» Ս.	13-60
Րումէլի շըմէնտըֆէրի	36-12½
Օսմանլը Րէժիսի էսհամը	-
» Պանգասը	501-25
Գրէտի Լիօնէ	581-25
Գրէտի Ֆօնսիէ	1382-50
Լիօն ազսիօնը	1268-75
Սիւվէյիշ ազսիօնը	2137-50
Րուսիա 5 % 1877	99-¼
Իթալիա էսհամը	94-70
Մըսըր ֆօնտ. մութթահըտէ	393-75
Եունան 5 % 1879	353-75
Գամպիօ 3 այ վատէ	25-29

—

Վիէննա 20 մարտ

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	127-
Րումէլի շըմէնտըֆէրի	18-20

—

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. ում. տիւն ազշ. գաբ.	15-06½
» » » էն եիւքսէք	15-06½
» » » էն աշաղը	15-05
Գու սապահ աչըլտը	15-07½
Իսթիգրազը տախիլի տիւն գաբ.	35-23
» » » էն եիւքսէք	35-23
» » » էն աշաղը	34-36
» » » աչըլտը	35-21
Մըսըր մութթահըտէ գաբ.	-
Գու սապահ աչըլտը	-
Սէրի Ա.	22-30
» Պ.	14-
» Գ.	15-07½
Րումէլի շըմէնտըֆէրի	37-62½
Աղչէ ֆարգը	7-
Րէբօր Ղրշ.	25-
Հէվալէսիզ »	25

—

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի Ժէնէրալ ք.ք.	6-33
Օթոմանլը պանգասը	6-35
Սօսիէթէ Ժէնէրալ	4-13
Թրամվայ	4-15

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ. միրասը 100 ղրշ.տան Ղրշ. Բր.	
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	108-13
Մէթալիք »	102-30
Պէշլիք »	104-
Ալթըլըգ »	104-
Ինկիլիզ լիրասը	111-04
Ֆրանսըզ ալթունը	88-08
Բօլ	91-02
Գրէմից ալթունը	51-15
Գարպօն գայմէսի	10-73

ԹԱՍՖԻՅԷ ՔԵԱՂԸՏԸ

20) լիք քեաղըտ	-
50) » »	15-20
100) » »	-
500) » »	-
1000) » »	15-10
10000) »	-

ԻԼԱՆԱԹ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

ճանիպը ալիսինտէն

—

Նիզամիյէ էրզագ անպարը իլէ սէպզէ գօմիսիօնը իչիւն միւպայաա օլընաճագ օլան էլլի պին գըյէ գուրու սողանը իլէ օթուզ պին գըյէ բամպաճէսին իչպու մարտը րումինին օնընճը բէնճշէնպիհ կիւնիւ գարարը գաթիսի վէրիլէճէկինտէն վէ օն իքինճի ճումա էրթէսի կիւնիւ տախի Թէզաբրուր խուէճէք ֆիյաթլարընտան եիւզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ օլընաճաղընտան, իսթայա թալիպ օլանլարըն մազամը Սէրասքէրի Լէվազըմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

7 մարտ 1888

3—2

—

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

ճանիպը ալիսինտէն

—

Հայվանաթը միրիյէ խտարէսի իչիւն միւպայաա օլընաճագ օլան գ-

Թուզ պին ճէտիտ գանթար սամանըն իչպու մարթը րումինին տօգուզընճը չարշէնպիհ կիւնիւ գարարը գաթիսի վէրիլէճէկի վէ էրթէսի կիւնիւ տախի Թէզաբրուր խուէճէք ֆիյաթլարընտան եիւզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ օլընաճաղը ճիհէթլէ, իթայա օլանլարըն մազամը Սէրասքէրի Լէվազըմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլընուր։

5 մարտ 1304

3—3

—

Խաղինէի ճէլիլէ մէքքիւլամթ վէ մէշրուպաթ սաթըրըլըղընըն 304 սէնէսի մարթընտան շուպաթը ղայէսինէ գատար պիր սէնէլիկինին ղուհուր իտէճէք Թալիպինէ իհալէսի օլընաճաղը մուզաատէմա պիտտէֆաաթ իլան օլունմուշ իտի։ Մէզքիւր սաթըրըլըղըն սէնէվիսի 110 լիրատան 3 սէնէլիկի 330 լիրա պէտէլ իլէ պու քէրրէ պիր Թալիպ իզհըրինտէ Թէզաբրուր խուէրէք, մահէ ճարիի րումինին 14իւնճի բազար էրթէսի կիւնիւ իհալէի գաթիյէսինին իճրասը մուզարրէր պուլընմըշ օլընղընտան, 100տէ 5տէն նօգսան օլմամագ իւզրէ զամմը Թալիպ օլանլարըն էեվմը մէզքիւրէ գատար Մալիյէ Խաղինէի ճէլիլէսինտէ Աչար վէ Րուսումաթ խտարէի ումումիյէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլընուր։

5 մարթ 304

3—3

—

Էվգաֆը Համայունըլէտէն Եաֆտա քեաին Ճամի էլ Քէպիր վագֆը միւսաղգաֆաթընտան օլան մայիւմ էլ մըգտար տիւքքեան վէ մէնզիլ վէ խանլարըն 304 սէնէսի մարթընտան իմիպարէն 306 սէնէսի շուպաթը ղայէթինէ գատար 3 սէնէ Թասարրուֆ իտիլմէք իւզրէ մահալլինտէ չըրուսթը մուզարրէրէսի վէճհլէ իճրա գըլընան միւզայէտէի ումումիյէսինտէ մուսաղգաֆաթը մէզքիւրէ պէտէլի 391000 ղրուշա իպլաղ իտիլտիկի՝ պու տէֆա մահալլի էվգաֆ միւհասէպէճիլիկինտէն կէլէն Թէլէկրաֆնամէտէ պիլտիրիլմիշ օլմաղլա, պու հալտէ մէզքիւր միւսաղգաֆաթա պէրվէճհը միւհարրէր Թօբտան օլարագ զիյատէ պէտէլ իլէ Թալիպ վար իսէ, Թարիխի իլանտէն նիհայէթ մահը հալին 15ինճի բազար կիւնիւնէ տէկին Տէրսաատէթտէ Էվգաֆ Հիւմայուն միւհասէպէսինէ վէ մահալլինէ տախի մէճլիսը իտարէի Էվգաֆ միւհասէպէճիլիկինէ միւրաճաաթ իտիլմէք իւզրէ 3իւնճի տէֆա օլարագ իլան օլընըր։

8 մարտ 304

—

	գէճէր գէրէտ	
	Քիսէ Գէրէտ Կէրէտ	
Զօրպալըգ հրնթա	1153	50 ղ.
	գէճէր	
	Քէշէ Կէրէտ Կէրէտ Քէշէ	
Տէօյիւլմիշ չաիր	8441	33 բր.
Նօհուտ	15471	50 »

Իմարաթը ամիրէ իչիւն իչպու 304 սէնէի մալիյէսի մարթընտան իթիպարէն միւպայաա խտլէճէք օլան պալատէ մըգտարլարը մուրագգամ 3 գալէմ էրզագ՝ զիլրլէրինտէ մուզարրէր ֆիյաթ իլէ Թալիպլէրի էօհտէլէրինտէ պուլընտըղընա, վէ չէհրը ճարիի րումինին 14իւնճի բազար էրթէսի կիւնիւ սաաթ 10ա գատար հէր գաչ բարա վէ էրթէսի սալը կիւնիւ 100տէ 5 թէնզիլ օլունուր իսէ գապուլ օլունուր անտէն սօնրա թէնզիլ գապուլ խտիլմէյէճէկինէ պինաէն, նօգսանլարը իլէ իթա իթմէք վէ տահա զիյատէ մալիւմաթ ալմագ իսթէյէնլէրին՝ մէճլիսը իտարէի Էվգաֆա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։

8 մարտ 304

ՍԱԹԸՆ ԱԼՄԱՅԸՆԸԶ

ՊԻՐ ՏԻՊԻՆ ՄԱՔԻՆԱՍԸ

Էվվէլինտէն կէօրմէտիքճի

ՍԻՆԿԷՐ

Նամ Ամէրիգա տիքիշ մաքինասը մազազալարընը։ Մէզքիւր ՍԻՆԿԷՐ մաքինասը՝ Գալաթատա Եիւքսէք Գալտըրըմտա Գարաքէօյ չէշմէսինին գարշըսընտա։

120 Նումէրօտա

Պէյօղլունտա Գալաթա Սէրայը մէքթէպի գարշըսընտա, վէ Սթամպօլտա Մահմուտ Բաշա 90 Նումէրօտա սաթըլմագտա տըր։

Պաշգա հէր եէրտէ ՍԻՆԿԷՐ տիքիշ մաքինասըն եալընըզ Նըզ գալպլարընը պուլմագ ճագտըր։

ԹԷԼԷՏԻՖԷՃԻ ԳՕԼԱՅԸԳ

(Հավալէ)

ՄԷՍԱԺԸՐԻ ՄԱՐԻԹԻՄ

ՔՕՄԲԱՆԻԱՍԸ

բօսթա վաբօրլարը

ՍԹԱՄՊՕԼ ՄԱՐՍԻԼԻԱ

Հէր ճումա էրթէսի Մարսիլիատան հարէքէթ վէ ճումա էրթէսի կիւնլէրի Սթամպօլա մուվասալէթ իտէր։ Հէր բէնճշէնպիհ կիւնլէրի Սթամպօլտան ալաֆրանկա սաաթ տէօրտտէ հարէքէթ վէ ճումա կիւնլէրի Մարսիլիայա մուվասալէթ իտէր։ Պիր հաֆթա Զանզագալէ, Իզմիր վէ Շիրա վէ օ պիր հաֆթա Զանագգալէ, Շիրա Թաբիգալէրի իլէ հարէքէթ իտէր։

Սուրիա վէ Իսքէնտէրիյէյէ կիտէն վաբօր իլէ Իզմիրտէ պուլուշուր։

Մէսաժըրի Մարիթիմ վաբօրլարըյլա Ֆրանսա շըմէնտըֆէրլէրինին վագթը հարէքէթլէրի եէզտիկէրէ թէսատիւֆ իտէրլէր։

Իսթէք օլընտըգտա Մարսիլիատա վէ Լիօնտա Թէվագգուֆ իտէպիլմէք իւզրէ Սթամպօլտան տօղրու Բարիզէ գատար Թէնզիլը ֆիյաթլը պիլէթլէր՝ 1ինճի մէվգի իչիւն 380, վէ 2ինճի մէվգի իչիւն 274 ֆրանգ տըր։

ԹՐԱՊԻԶՕՆ-ՊԱԹՈՒՄ

Մարսիլիատան կէլէն բօսթալար իլէ տօղրու սէֆէր։

Հէր 15 կիւնտէ պիր քէրրէ ճումա էրթէսի կիւնիւ ալաֆրանկա ագշամ սաաթ 4տէ Սթամպօլտան հարէքէթ իտէր, վէ կէրէք ազիմէթտէ վէ կէրէք ավտէթտէ Սամսուն, Քիրասօն, Թրաբիզօն վէ Պաթում իսքէլէլէրինէ, վէ ղայրը մէճպուրի սուրէթտէ Ինէպէ, Ֆաթսա, Օրտու, Սինօբ վէ Ինէպօլու իսքէլէլէրինէ ուղրար։ Սթամպօլա չարշէնպիհ սապահլէրը մուվասալէթ իտէր։

ՕՏԷՍԱ

Մարսիլիատան վիւրուտ իտէն բօսթալար իլէ հէր 15 կիւնտէ պիր իճրա օլընըր։

Սալը կիւնլէրի Օտէսայա միւթէվէճճիհէն Սթամպօլտան չաֆագ ածտըգտա հարէքէթ իտէր։ Օտէսատան բազար ագշամը հարէքէթ վէ բազար էրթէսի ագշամը Սթամպօլա մուվասալէթ էյլէր։

ՍԷԼԱՆԻՔ

Հէր 15 կիւնտէ պիր ճումա կիւնլէրի ագշամըն ալաֆր. սաաթ 4ինտէ Զանագգալէ, Տէտէ Աղաճ, Լակօս, Գավալա վէ Սէլանիկէ միւթէվէճճիհէն Սթամպօլտան հարէքէթ իտէր։ Սթամպօլա բազար կիւնիւ մուվասալէթ էյլէր։

ԹՈՒՆԱ

15 կիւնտէ պիր բազար կիւնիւ ալաֆր. սապահ սաաթ 8տէ Սթամպօլտան հարէքէթ իտէրէք, սուրէթը մունթազամէտէ Բիւսթէնճէ, Սուլինա, Գալաս վէ Իպրաիլէ, վէ ղայրը մէճպուրի օլարագ Պուրկազ վէ Վարնայա ուղրար։ Սթամպօլա սալը կիւնիւ մուվասալէթ էյլէր։

* *

Պահըը Սէֆիտտէքի տիկէր սէֆէրլէր վէ Պրագիլիա, Բլաթա վէ Րիօտօ Ժի սէֆէրլէրի հագգընտա վէ սաիր հէր նէվի մալիւմաթ իսթիհսալը իչիւն Գալաթատա Քիրէճ գաբուսընտա պէօյիւք աճէնթայա միւրաճաաթ օլընա։

ՕԹԷԼ ՆՕՐՕ

198-ԿԱԼԱԹԱ ԹՕՓՃՈՒԼԱՐ ՃԱՏՏԷՍԻ-198

ՄԻՀՐԱՆ ԱՂԱ ՓԱՓԱՃԵԱՆԸՆ

ԹԱՀԹԸ ԻՏԱՐԷՍԻՆՏԷ

Պօղազ իչի իլէ Մարմարա տէնիզի իւզէրինէ նազըր վէ հավատար օլան իչպու օթէլտէ, պիր, վէ իքի, վէ իւչ եաթագլը վէ մէֆրուշաթլը տօնաթըլմըշ օտալար վէ խուսուսի տաիրէլէր՝ եէվմիյէ վէ միւթէտիլ ֆիյաթլար իլէ քիրայա վէրիլիր։

Կէրէք սէյյահաթ վէ կէրէք խասթա թէտավիսի վէ կէրէք Թէպտիլը հավա զըմնընտա Թաշրալարտան Սթամպօլա կէլէն ֆամիլեալար իչիւն հէր կէօնա Թէհսիլաթ վէ րահաթլըգ Թէէմին օլունմըշ տըր։ Խուսուսա քի, բարիզ տիբլօմալը պիր տօգթօր՝ օթէլին հէքիմիյէ մէօթէօյէտ էյլէմիշ տիր։

Նիւմուն էվվէլ օտա վէ եա պիր տաիրէի մախսուսէ Թէէմին իթմէք խոթէյլէրին գէլմէլէրի օ- թէլին միւտիրինէ մէքթուպլա խապէր վէրմէսի րէճա օլընըր։

ՊԻՐԱՉ ՏԱ

ԷՄԹԱԱՆ ՏԱԽԻԼԻՅԷՄԻԶԷ

ՐԱՂՊԷԹ ԻՏԷԼԻՄ

Պիզիմ շարապլար Եվրօբայա կէօնտէրիլիպ օրատան Թէքրար պուրայա կէլմէքտէ օլտուղը մալիւմ իքէն, նիչիւն Գալաթատա Գուրշունլը խանընտա 23 Նումէրօտա վագը Թէօզիլ թիյա միւրաճաաթ օլընըպ տա Էտիրնէ վէ Տրիա մահսուլլէրինին էսկի վէ եէնի պէյազ վէ սիյահ շարապլարընտան էն ալէլալարընը ղայէթ էհվէն ֆիյաթլա ալմըյալըմ։

Բաղընըն էն նէֆիսի տախի մէզքիւր տէբօզիթօտա մէվճուտ օլտուղը միսիլլիւ, եինէ էտիրնէնին Թիւթիւնիւ սըրըը տախի վէ գաչար բէյ նիրի վէ սաիրէ պուլընմագտա տըր։

Մէզքիւր տէբօզիթօտա պիրա վէ գօնեագ վէ սաիրէնին էնվաը, էհվէն ֆիյաթլա սաթըլմագտա տըր։

FARINE LACTÉE H. NESTLÉ

20 ՍԷՆԷԼԻՔ ՄՈՒՎԱՖՖԱԳԻՅԷԹ

21 RECOMPENSES
DONT
8 DIPLOMES D'HONNEUR
et
8 MEDAILES D'OR

Certificats nombreux
des
premières
autorités médicales
—

ՖԱՊՐԻԳԱ ՄԱՐԳԱՍԸ

ՔԻՒՉԻՒՔ ՉՕՃՈՒՔԼԱՐ ԻՉԻՒՆ ՄԻՒՔԷՄՄԷԼ ՆԱՖԱԳԱ

Քեաֆի մըգտարտա օլմայան անա սիւտիւնին եէրինի Թութար, վէ սիւտտէն քէսմէյէ գօլայլըգ տըր, վէ ղայէթ գօլայ սինէր.— ՆԱՖԻՔ ՄԻՏԷԼԻ ԵԷԹԻՔԼԷՐ իչիւն տախի նաֆագա եէրինէ սուրէթը միւֆիտէտէ իսթիմալ օլունըր։

Պիր չօգ Թագլիտլէրինտէն սագընըլմագ իչիւն հէր գութու իւզէրինտէ ՀԱՆՐԻ ՆԷՍԹԼԷ, ՎԷՎԷՅ [Զուիչչէրէ] նամ մուհրիրինին իմզասը պուլընմասընա տիգգաթ իթմէլի տիր։

Պիլճիւմլէ պէօյիւք էճզաճը վէ բագգալ տիւքքեանլարընտա պուլընըր։

HUILE DE FOIE DE MORUE
BRUNE-CLAIRE
DU Dʳ DE JONGH

Պէլճիգանըն Լէօբօլտ, Ֆրանսանըն Լէժիօն տ'Օնէօր նիշանլարընըն շէվալիէլիք վէ Իթալիանըն Սէն Մօրիս է Լազար նիշանընըն օֆիսիէլիք րիւթպէլէրինի հաիզ օլան

ՏՕԳԹԷՕՐ ՏԸ ԵՕՆԿԸՆ

Սաֆ Եաղ

ՊԱԼԸԳ ԵԱՂԸ

Մէշհուր հէքիմլէր՝ իչպու պալըգ եաղընըն տիկէր քեաֆֆէի պալըգ եաղլարընըն էն Թէսիրլի վէ էն կիւզէլ իչիլմիսի օլտուղընը, վէ ՎԷՐԷՄ վէ ԿԷՕԳՈՒՍ ԽԱՍԹԱԼԸՔԼԱՐԸՆԱ, ՈՒՄՈՒՄԷՆ ՎՈՒՃՈՒՏ ՃԱԱՖԻՅԷԹԻՆԷ, ՃՕՃՈՒՔԼԱՐԸՆ ԽԸՐՍԼԱՆՄԱՍԸՆԱ, ՔԷՄԻՔ ԽԱՍԹԱԼԸՂԸՆԱ վէ պիլճիւմլէ ՍԸՐԱՃԱ ԻԼԼԷԹԼԷՐԻՆԷ բէք պիրապիր օլտուղընը պիթթաճրիպէ, իչպու խասթալըգլարա գարշը մէզքիւր պալըգ եաղընը Թավսիյէ իթմիշլէր տիր։

Իչպու պալըգ եաղը՝ ՏՕԳԹ. ԵՕՆԿըն տամղա վէ իմզասընը վէ ԱՆՍԱՐ, ՀԱՐՖՕՐՏ վէ գումբանեաընըն իմզասընը հավի շիշէլէրէ եալընըզ ֆիւրուխթ օլունըր։

Գալպընտան սագընմալը տըր։

Միւշթէրէքէն իմզա իտէնլէր եալընըզ

ԱՆՍԱՐ, ՀԱՐՖՕՐՏ վէ Գումբ. 210, ՀԻԿ ՀՕԼՊՕՐՆ, Լօնտրա։

Պիլճիւմլէ պէօյիւք էճզաճըլարտա պուլընըր։

ՏԷՊՕՃԻԹՕՍԸ ՏԷՐՍԱԱՏԷԹՏԷ ՊԱՂՃԷ ԳԱՊՈՒՍԸՆՏԱ

ՎԷՆՍԱՆ ԳԱՍԱՊԵԱՆ ԷՃԶԱԽԱՆԷՍԻՆՏԷ ՏԻՐ։

ՏՕԳԹՕՐ ԻՏՄԱՆԸՆ

ՔԻՒՐԿԱԹԻՖԻ

Նամըյլա իճզրպազ վէ պասուրը տէֆ իտէն էճնի պիր իլաճ։

Պու իլաճ կիպի մուհաասէնիյէթը Ալէմանիա իմբէրաթօրընըն Թապիպի մուալլիմ Տօգթ. Ֆօն Լանկէր իլէ տիկէր պիւյէնքճէ մէշահիրը ատըպպա Թարաֆընտան մուսատտագ բէք աչ մուալիճէ վար տըր։

Իչպու քիւրկաթիֆ [մաբրըզակամ] իճզրպազ, իսհալ, պասուր, միյտէ խասթալըգլարը, եէմէյի հազմ իտէմէմէզլիք, էնմէ, գայ, եիւրէք աղըրսը, սանճը, տօգ նէֆէս վէ գըշլըգտիմ խասթալըգլարընա գարշը եէկեանէ իլաճ օլուպ, եօղէնյա տա էն ալէա պիր տօսթ մագամընտա տըր։

Պունտան պիր եիւքսիւք մըգտարը չիրինկեայա գօ ուլըպ ինծիգաձ օլընըրսա, տէրհալ վէ իքի տագիգատա պիր ամէլ կէթիրմէկէ քեաֆի տիր։

Միւշէհի [քիւրկաթիֆ] իլաճլարըն վէ Թուլումպալը չիրինկանըն սուէ իսթիմալը կէնտէ հասըլ օլան նէթայիճը վախիմէտէն սագընմալը տըր։

Պու իլաճ էճզաճըլարտա սաթըլըր։

1 շիշէսի 1 մէճիտիյէ, եարըմ շիշէսի եարըմ մէճիտիյէ, վէ չիրինկասը տախի եարըմ մէճիտիյէյէ տիր։

Հէր պիր շիշէտէ 30 չիրինկալըգ գատար իլաճ վար տըր։

Թէքմիլ Թիւրքիա վէ Պուլկարիսթան իչիւն տէբօզիթօ մէմուրը, Էմինէօնտէ Չիչէքճի սօգագընտա 53 նումէրօլը մաղազատէ ԺՕՅ. ՇՄԻՏԷԿ։

Տէրսաատէթտէ Գալաթատա Գարաքէօյտէ Մ. Ս. Գաաթօբլասթին 5 նումէրօլը էճզախանէսինտէ ֆիրուխթ օլընըր։

ՊԼՕՑԻՒՔ ԷՇԵԱ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

JEAN PSALTY

ՏՕՂՐՈՒ ԵՕԼՏԱ ԳՈՒԼԷ ԳԱՊՈՒՍԸՆՏԱ Նօ. 657-659-661-663

ՄԻՒՃԷՎՀԷՐԱԹ, ՆԷՖԱՅԻՍ, ԷՇՎԱՆԻՖԷ

Բարիզ, Ինկիլիզ, Ալէման վէ Պէլճիգա մամուլաթընտան օլարագ պէօյիւք մօպիլեա վէ էշեա ֆապրիգա վէ տէբօզիթօսը։

ՔԻՒԼԼԻՅԷԹԼԻ ՎԷ ՉԷՇԻՏԼԻ ՀԱՃԸՐ ՄԱԼԼԱՐ

Էմթաաի մէզքիւրէնին միւհ.քէմլիք վէ նէֆասէթինէ միւթէմէտին օլմագ իչիւն Մ. Բալթիին մաղազալարընա զիյարէթ իտիլսէ քեաֆի տիր։

ԶԷՅԼ.— Իչպու մաղազա՝ ԲՍԱԼԹԻ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ մաղազասը զաննը օլունմամալը տըր։

Իխթար

Մ ԺԱՆ ԲՍԱԼԹԻ քէնտի պիր խոյը միւշթէրիլէրինէ սուհուլէթ օլմագ իւզրէ պու տէֆա Պէյօղլունտա Տօղրու եօլտա վագը Աղա Ճամիտէ Շարլ Գուէթօ նամ պէօյիւք էվին ալթընտաքի մաղազատա պիր շիւպէ քիւշատ իթմիշ տիր։

ՄԱՏՄԸ Ս. Ը. ԱԼԼԷՆԻՆ

ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ՄԱԶ. ՆՈՐՈԳԻՉԸ

(MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Ճերմակ ընկած մազերուն գոյն, վերնիշ ու գեղ կուտայ: Կը նորոգէ անոր կեանքը, ոյժը և աճումը: Գլխու Թեփը շուտ մը աներևոյթ կ'ընէ: Իր անուշ հոտը աստ է ու հեշտալի:

"Մէկ շիշը կը բաւէ:" Այդ փորձը ունեցան ամենքը որոնց մտխրագունած մազերը իրենց բնական գոյնին դարձան, և ճաղատ տեղերը մազով ծածկուեցան: Ներկ չէ, և ամենեւն զեան մը չըներ: Թէ որ կ'ուզես Թարմ մազ ունենալ և բոլոր կենացդ մէջ պահել, առանց ուշանալու շիշ մը ստացիր Տիկին Ս. Ը. Ալլէնի Համաշխարհային Մազ Նորոգիչէն. (MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Նոյնպէս Փարիզ ու Նիւ Եորք: Կը վաճառուի ամեն սափրիչներու, անուշ խղաքործներու և անգղիացի դեղագործներու քով:

Պէյօղլունտա Տօղրու եօլտա Գանտիւք պիրատէրլէրին Ինկիլիզ էճզախանէսի իլէ Եիւքսէք գալտըրըմտա Մ. Գարուաանըն Ինկիլիզ մաղազասընտա վէ Պէյօղլունտա Տօղրու եօլտա Մ. Իգաստօր Լա Գանտէլլանըն Ինկիլիզ մաղազասընտա պուլընըր։